

II

8390

I 8390

294

BIBLIOTECA

PENTRU TOȚI

SHAKESPEARE

ROMEO și JULIETA

Tragedie în 5 acte

TRADUSA IN VERSURI

DE

HARALAMB G. LECA

"KOH-I-NOOR" DE MSB

Editura Librăriei

LEON ALCALAY

București, Calea Victoriei 37.

2385. G. 1902

- 43-44 Adamescu, Modele de discursuri române.
48-49 " Modele de discursuri străine.
" Din biografiile scriitorilor români.
180-181 Alexandri Vasile, Ovidiu, dramă.
182-194 " Poezii, complete
199-200 " Teatru vol. I și vol. II.
283 " Fântâna Blanduziei.
15 Alexandrescu Gr. N., Proză și poezii.
295-298 Alexandrescu Gr. M. Poezii, epistole, satire.
1 Andersen, Povești alese, cu portret.
100 " Carte de chipuri fără chipuri.
284 d'Anunzio, Făclia sub obroc. Trag., trad. Alex. Dorna.
78 Augier et Sandeau, Ginerile lui Poirier, teatru.
9 Bachelin Leo, Castelul Peleş.
126-127 Bălăcescu, Poezii, vol. I. și vol. II.
23-24 Bănășeanu P., Din viața meseriașilor.
276 Barville Th., Sărutarea, comedie, trad. în versuri.
300 Bassarabescu I. A., Norocul, Schițe și Nuvele
217 Bianu Ioan, Momente culturale.
20 Bolintineanu D., Legende Istorice.
202-203 " Manoll roman,
243-245 " Elena, roman
54 Bourde Patriotul.
72 Buzoianu G. T., Egiptul.
87 " Herberii, Hesperidele.
95 " Cartagena Cyrena
204-215 Calligari D., Dicționar englez-român.
58 Caragiali I. L., Schițe ușoare.
121-122 " Fragmente.
7-40 Carmen-Sylva, De prin veacuri, vol. I și II.
119 " Robia Peleşului,
223 " O rugăciune.
275 " Ullranda, (dramă).
254 Cazaban Al., Departele de oraș, nuvele.
218 Cervantes, Don Quiçhotte.
107 Cicerone, Despre prietenie.
17 Colomb d-na, Istorioare.
52 Coppée François, Prietine, roman.
103-104 " Poveste tristă, roman.
64 Costin, Spre primăvară.
285 Coșbuc, Antologia Sanscrită.
28-33 Creangă, Opere complete,
263 Demetrescu Traian, Iubita.
290-291 " Cum iubim, roman.
12 Demetrescu M., Nuvele.
42-45 Depărășeanu, Doruri și amăruri, vol. I și vol. II.
70 Dulfu P., Legenda țiganilor, ediția III-a revăzută.
88-89 Dumas Alex. fiul, Denisa, dramă.
280-282 " Dama cu camelii, roman.
195-196 Eminescu Mih., Poezii.
278-279 " Povești și nuvele

SHAKESPEARE

ROMEO și JULIETA

TRAGEDIE IN 5 ACTE

TRADUSĂ IN VERSURI

DE

HARALAMB G. LECCA

BUCUREȘTI

Editura Librăriei LEON ALCALAY

No. 37—Calea Victoriei—No. 37

67,494.

1907

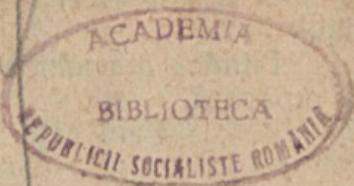
PERSOANELE:

PRINCIPELE Veronei.
PARIS, gentilom, rudă cu prințul.
MONTECHİO, șeful unei familii.
CAPOLETO, șeful altei familii.
UN BĂTRÂN, rudă cu Capoleto.
ROMEO, fiul lui Montechio
MERCUTİO, prieten cu Romeo.
BENVOLIO, văr cu Romeo.
TIBALD, nepotul lui Capoleto.
PĂRINTELE LAURENȚIU, franciscan.
BALTAZAR, servitorul lui Romeo.
SAMSON, servitorul lui Capoleto.
GRIGORIE, servitor, prieten cu Samson.
ABRAHAM, servitorul lui Montechio.
UN SPİȚER din Mantova.
PETRE, servitorul Julietei.
SOȚIA lui Montechio.
SOȚIA lui Capoleto.
JULIETA, fiica lui Capoleto.
DOICA Julietei.

Cetățeni, măști, soldați, străini, trecători, pagi, etc.

Institutul Grafic SAMITCA

I. SAMITCA și D. BARAȘ, Societate în Comandită
CRAIOVA.

ACTUL I. ¹

TABLOUL I.

O piață,

SCENA I.

Samson și Grigore (înarmați)

Samson.—Grigore! Țin'-te bine! Vezi, nu fii secătură.

Grigore (supărat).—Ia lasă-mă. Samsioane! Ce tot îmi
toci din gură!

Samson.—Îți toc să fii mai strașnic, să nu fii fără foc.

Grigore.—De n'ar fi foc în mine, n'ași îngheța pe loc?
(râde)

Samson.—Ia lasă-ncòlo gluma! Eu vreau să zic...

Grigore.—Ce?.. Spune.

Samson.—...Că omul o insultă dator e s'o răzbune.

Grigore.—Așa? Atunci, sînt gata să[scarmăn pe oricine
M'o insulta.

Samson.— Fii țanțoș. Imită-mă pe mine,—

Căci tu mă știi, așa e? Când dau—dau, nu glumesc.

1. Traducerea e făcută cu prescurtări și transpuneri,—necesare reprezentărei,—așa cum se joacă la Teatrul Imperial din Viena și la cel Național din București,

Grigore.—Da, știi. Dar ia ascultă: eu nu mă domiresc
De ce să dai.

Samson.— Fiindcă mă mârăe căței.
Intr'una mă provoacă.

Grigore.— Care căței?

Samson.— Mișei,
Tâlharii lui Montechio.

Grigore.— Slugoi, vrei să zici.
Atuncea, scoate spada,—căci uite-i... vin aici.

SCENA II.

Aceiași, Abraham, Baltazar.

Samson (mai încet).—Tu, să le cauți ceartă, iar eu, te
voi susține.

Grigore. mândru).—Să mă susții, pe mine? Tu?...
Ce, nu ți-e rușine?

Pe tine ai nevoie să te susții.

Samson.— De ce?

Grigore.—Fiindcă tremuri vargă.

Samson (grozăvindu-se).— Eu? Tremur?... Aidea de!

Grigore.—Atunci, poftim, începe.

Samson.— Ba nu! Mai bine lasă

Să-nceapă ei. Cu chipul acesta, o să iasă

Dreptatea-n partea noastră.

Grigore.— Ia fugi de-acolo! Las'
Că-ncep eu. Când vor trece, o să sbârcesc din nas.

Samson.—Și eu o să scot limba.

Grigore.— Așa-așa! Mai bine.

(Se aproprie cei doi, vorbind. Când trec, Samson scoate limba).

Abraham.—Mă rog, la noi scoți limba?

Samson.— O scot.

Abraham. Văd; dar la cine

O scoți? La noi?...

Samson. (încet, lui Grigorie). Grigore! Dac'oi răspunde da
Ne dă dreptate legea?

- Grigore.* (tot încet).— Nu.
- Samson* (tare celor doi).— Nu la dumneata
Scot limba. (iar o scoate)
- Abraham.*— Dar la cine?
- Samson.*— O scot, fiind-că mi place. (iar)
- Grigore.* (lui Abraham)—Cum văd, ne cauți ceartă cu
lumânarea.
Drace!
- Baltazar* (furios).—
Imi vine să... (vrea să se repeadă)
- Abraham* (încet, stăpânindu-l)—Nu încă.
(tare către, cei doi)—Eu, ceartă? Vă-nșelați.
- Samson.*—Intreb, așa, de formă; căci, dac'o căutați,
O s'o găsiți,—cu toate că nu-i de nasul vostru.
- Baltazar.*—Stăpânul nostru-i nobil.
- Samson.*— Mai nobil e al nostru.
- Baltazar.*—Mintți!
- Samson.*— Mint?
- Abraham.*— Da.
- Samson.*— Scoateți spada!...
(pe când toți scot spedele)—Grigore! Gata?
- Grigore.*— Da
- Samson* (încet)—Ai tu o lovitură vestită; n'o uita. (se bat)

SCENA III.

Aceiași, Benvolio, apoi *Tibald*.

- Benvolio* (intrând).—Ce fac? Se bat?...
(tare)—In lături!... Ați auzit?..
(scoate sabia și-i silește să înceteze). — Rușine.
- Rușine să vă fie!...
- Tibald* (apărând).— Ce sgomot este? Cine
Amenință cu moarte?.. Benvolio!.. Tu? Tu ești?
Cu niște slugi fricoase vrei să te potrivești?
- Benvolio.*—Vream să-i despart.
- Tibald.*— Minciună!
- Benvolio.*— Intreabă-i, și-au să-ți spună.

Tibald.—Nu, lașule! Zadarnic vrei ura mea nebună
S'o amăgești. In gardă!...
(Pe când se bat, apar câți-va trecători)

SCENA IV.

Aceiași, Capoleto, Montechio, soțiile lor, trecători.

Unul din trec. (strigă pe alți doi, nevăzuți) — Veniți încoa!
Veniți!

Altul (vrând să-i despartă).—Stați!

Altul.— Stați!

Altul.— Aduceți bețe și sulite!...

Altul.— Săriți!

Altul.—Montechio!.. Capoleto!.. Vă omorâți pe strade?

Altul.—Afurisite neamuri! Bătae li se cade.

(Vrând să-i despartă, se formează două tabere, cari se luptă)

Capoleto (înt ând).—Ce văd?... Dați-mi o spadă!

Soția sa.— O spadă?... Vrei să zici
O cârjă.

Capoleto.—Nu! O spadă, să-l fugăresc de-aici
Pe-acest mișel Montechio.

Montechio (care atunci apăruse).—Mișel ești tu!

Capoleto.— Tu, fiară!
(către nevastă-sa, care-l ține să nu se repeadă)

Fugi! Lasă-mă, femeie!... Las' să-l apuc în ghiară!...

Soția lui Capoleto.—Pentru nimic în lume! M'auzi?...
Pentru nimic!

(Lupta și sgomotul continuă, până ce intră Prințul)

SCENA V.

Aceiași, Prințul Veronei.

Prințul.—Nemernicilor!... Fiare!... (se opresc) Sau cum
vreți să vă zic?

Jos armele! Sus ochii! Și ascultați sentința:

— Prin vina ta, Montechio, și prin nesocotința

Ta, Capoleto,—ura, ce va făcut dușmani,

Imi turbură Verona mereu, de câți-va ani.
 Să știți : de mai se-ntâmplă aceasta înc'odată,
 O veți plăti cu viața.—Atât, de o cam dată.
 Cât pentru hotărârea intimă ce-am luat,
 O veți afla : Montechio, diseară, la Palat,—
 Iar tu (lui Capoleto) acum, cu mine venind. — Ceilalți
 să plece. (le face semn).
 (Ese, cu toți ceilalți, afară de Montechio, soția sa și Benvolio).

SCENA VI.

Montechio, soția sa, Benvolio.

Montechio.—N'a fost în stare nimeni mânia să le-nnece?

Cum ! Ce-a aprins într'ânșii iar ura din trecut ?

Ereai de față-mi pare, când cearta a-nceput.

Benvolio.—Da. Eu treceam pe-aicea, atras, din depărtare,

De-un sgomot. Servitorii, și-ai lor și-ai voștri...

Montechio.—

Care ?

Benvolio.—Nu mai mi-aduc aminte... Se'ncăerau. Când eu

Vream să-i despart cu spada, aud în dosul meu

O voce, a lui Tibald ; apoi, îl văd spre mine

Venind cu spada'n mână, d'abia putându-și ține

Mânia, aruncându-mi insulte și strigând

„In gardă !“. Lupta-ncepe,—dar doi străini, trecând,

Dau, speriați, alarma,—și ce-a urmat... se știe.

Soția.—Romeo erea față ?

Benvolio.—

Nu.

Soția.—

Nu ? Ce bucurie !...

Benvolio.—De ce ?

Soția.—

Că-n astă ceartă n'a fost amestecat.

Dar unde-o fi el ? Astă-zi, nu ni s'a arătat.

Benvolio.—'Nainte cu vre-o oră ca mult iubitul soare

La răsărit s'apară, un neastâmpăr, care

Se furișase-n mine, m'a hotărât să es

Din casă, să iau aer,—și-n umbra unui des

Tufiș de oleandri, găsitu-l'am pe gânduri,

Plimbându-se. Voit-am, în trei sau patru rânduri,

De el să mă aproprie; dar el, cum mă zărea,
Se furișă sub arbori,—și-am renunțat.

Montechio (arătând pe soție).— Și ea
L'a mai văzut acòlo, odată sau de două,
Sporind cu-a sale lacrimi a dimineții rouă
Și cu 'ndelungi suspine văzduhu-ncetoșând.
Dar, când se-ascunde steaua păstorilor și când
Apòlo dă în lături perdeaua de la patul
Virgin al Aurorei,—trist, visător, băiatul
Se'ntoarce-ncet acasă, ca și cum ar fugi
De-a soarelui lumină,—se-nchide 'n casă, și,
Fereastra ferecându-și, în negură se-ascunde.

Benvolio.—De ce? Care-i secretul?

Montechio.— Nu l'am putut pătrunde.

Benvolio.—Și n'ai cătat să-l afli, în contra voiei lui?

Montechio.—Ba da, însă zadarnic; nu-l spune nimănu.

Ar fi o fericire, dacă l'am ști,—căci poate

L'am vindeca.

Benvolio (uitându-se într'o parte).—A! Vine!... — Vreau,
mai întâi de toate,

Să aflu adevărul. Lăsați-mă cu el.

Montechio.—Te las, și facă Cerul să nu-ți fie rebel.
nevesti-si). — Aidi! (es).

SCENA VII.

Benvolio, Romeo.

Benvolio.—Bună dimineața, Romeo.

Romeo (pe gânduri).

Bună vouă.

Și ce! e dimineață?

Benvolio.—

De-abia sunară nouă.

Romeo.—Vai! Ceasurile negre par totdeauna lungi.

Benvolio.—De ce? Ai vre-o mâhnire și nu poți s'o
alungi?

Romeo.—Da.

Benvolio.— Care?... Ce?...

Romeo.—

Mâhnirea de-a nu avea aceea

Ce ne scurtează vremea.

Benvolio.— O fi poate scânteea,
Pe care toți o chiamă amor.

Romeo.— Cei ce iubesc
N'au parte de iubire.

Benvolio.— Eu nu-mi închipuesc
Cum el,—el, care pare bun, blând,—pus la 'ncercare
Din contră, e sălbatic, te duce-n disperare.

Romeo.—E altceva, Benvolio, mai greu de deslegat.

Benvolio.—Anume?

Romeo.— Cum amorul, fiind la ochi legat,
Găsește lesne calea spre ale lui capricii?...

—Prânzim azi împreună.—A! ce mi-au spus amicii
Că s'a 'ntâmplat?... O ceartă?...—Și ura poate mult,
Dar mult mai multe poate amorul.—Prunc adult!
Mânie'ndrăgostită! Nimic, ce totul poate!

Greoaie ușurință! Severă vanitate!

Fum, care dă lumină! Sburdalnic înțelept!

Fulg ca de plumb! Foc ghiată! Somn pururea deștept!

Bolnavă sănătate! Cuminte nebunie!...

Acesta e amorul ce inima-mi sfâșie.

— Nu râzi?

Benvolio.— Nu râd. Din contră, plâng.

Romeo.— Suflet milostiv!...

Și de ce plângi?

Benvolio.— De rana ce porți.

Romeo.— Inofensiv

Erea în mine chinul și-a lui înfiptă ghiară

N'o mai simțeam în suflet. De ce mă turburi iară?

De ce-i reversi veninul?... Frăția ce-mi arăți

Mă face-acum să sufăr mai mult ca-n alte dăți.

Amorul e un abur de dornice suspine.

Ii dai ce vrea? Amantul e-n sferile divine.

Nu-i dai? Ocean de lacrimi înneacă ochii lui.

Și-ași mai avea eu multe să-ți spun..

Benvolio.— De ce nu-mi spui?

Romeo.—Fiind-că plec. Adio (pleacă)

Benvolio. (luându-se după el)—Romeo! Merg cu tine.

Romeo (oprindu-se).—Romeo? Nu-i Romeo în fața ta,

- Benvolio.*— Dar cine?
- Romeo.*—Un altul, căci Romeo e-n altă parte.
- Benvolio.*— Da?...
Și unde e? La cine? Cine-i iubita sa?
- Romeo.*—Ei bine, dragă vere, iubesc o... o femeie.
- Benvolio.*—Vezi! Așa dar, tot bună a fost a mea idee.
Tot bine nemerisem în semn.
- Romeo.*— Bun ochitor!
- Benvolio.*—Frumoasă e?
- Romeo.*— Frumoasă.
- Benvolio.*— Nimic surprinzător...
- Romeo.*—Că ce?
- Benvolio.*— Că ai ochit-o cu-atâta înlesnire.
- Romeo.*—Te-nșeli, căci e mai tare, și-n cuget și în fire,
De cât Diana. Arcul lui Cupidon, s'a rupt,
Voind săgeți s'asvârle. O-ncege ne-nterupt
Centura castității și-n liniște își toarce
Al vieței fir. Nici ochii spre alți ochi nu-i întoarce,
Nici vorbe de iubire n'ascultă.
- Benvolio.*— S'a legat
Fecioară să rămână?
- Romeo.*— Nu știu; dar a jurat
Pe nimeni, nici odată, să nu iubească. Iată
Ce taină face mintea-mi să fie-nvăpăiată.
- Benvolio.*—Să-ți dau un sfat?
- Romeo.*— Dă-mi.
- Benvolio.*— Uită a mai gândi la ea.
- Romeo.*—Dă-mi mai întâi mijlocul să uit a cugeta?
- Benvolio.*—Aiurea-ntoarce-ți ochii. Mai sunt femei.
- Romeo.*— Nu, vere.
Te-nșeli. Cu cât fug ochii, câtând împerechere
Cu alții,—cu atâta ceilalți, cei mult iubiți,
Par scumpi, par fără seamăn. Un om, chiar de-l orbiți,
Nu uită frumusețea comoarei dispărute.
Nu. Deci, nu-i nici un mijloc.—Adio. (pleacă).
- Benvolio.*— Du-te, du-te!
Dar tot eu am dreptate, și, ca să-ți dovedesc,
Ascultă.(se ia după el).

Romeo.— Nu. Adio.

Benvolio (dispărând după el).—Așteaptă!

Romeo (de departe).— Mă grăbesc.

TABLOUL II.

O stradă.

SCENA I.

Capoleto, Paris, un servitor.

Capoleto.— Și eu, ca și Montechio, suntem puși fiecare
Sub o de o potrivă pedeapsă; prin urmare,
N'avem de ce ne plânge. Și-apoi, drept să vorbim,
Suntem bătrâni; e vremea să ne cam potolim.

Paris.— Intr'adevăr, orașul din suflet vă stimează
Și ura-ntre-ale voastre familii l-intristează.

Sperăm deci o mpăcare.— Dar, pân'atunci, ași vrea
Să știu ce soartă are căsătoria mea?

Capoleto.— Nu-ți pot răspunde, Paris, de cât ce știi:
că fata

E prea plăpândă; nu e pentr-un așa pas gata.

Gândește-te! Nu are nici paisprezece ani.

Așteaptă. Să mai treacă pe-obrajii ei bălani

O primăvară-două,— și-atuncea, nu știu.. poate.

Paris.— Sunt multe de o vârstă cu dânsa, măritate.

Capoleto.— Dar te-ai uitat la ele, să vezi cum s'au
pălit?...

— Nu. Crede-mă... mai lasă... mai lasă...—Negreșit

Că, pân'atunci, ai voe s'o faci ca să te placă.

Voința mea depinde de-alegerea ei. Dacă

O va mâna spre tine al dragostei vârtej,

Ți-o dau cu bucurie.— Chiar azi ai un prilej

Să'ncepi a-i face curte. Dau o serbare mare.

Am invitat o sumă de cunoștințe, care

De cari mai distinse. Vrei printre noi să fii?

Plăcere îmi vei face și vei putea simți,—

Privind cu drag o sumă de stele sclipitoare,

Cu raze lângă raze, cu floare lângă floare,—
 Tot ceea ce resimte într'ânsul un băiat,
 Când primăvara vine cu suflu-i parfumat
 Și-l plimbă printre roze,—frumoase, ca și cele
 Ce vor veni diseară la balul casei mele.
 Să le privești pe toate, pe rând să le vorbești,
 Și care ți-o fi-n voe,—pe aceea s'o iubești.
 A mea va trece poate cam nebăgată-n seamă
 Pe lângă-atâtea stele; dar asta nu se chiamă
 Că fata mea nu este și ea un trandafir.
 Așa e?

Paris.— Se-nțelege.

Capoleto (către servitor).— Ei! Tu de-acolo!.. 'Sbir
 Nerușinat!... Ia asta (ii dă un bilet)... cutreeră orașul;
 Găsește-i pe cei cari sunt scriși ici, pe răvașul
 Acesta,—și poștește-i pe toți la balul meu.

Servitorul.—Am înțeles.

Capoleto.— Eu, Paris, te las.

Paris.— Pleci?.. Merg și eu. (Es).

SCENA II.

Servitorul, apoi, *Benvolio* și *Romeo*.

Servitorul (singur).—Ușor de zis!... (imitând). —Ia asta,
 cutreeră orașul,

Găsește pe cei cari sunt scriși ici, pe răvașul
 Acesta,—și poștește-i pe toți la balul meu.

— Eu, știu o zicătoare: „tot meșterul cu-al său“.

Cismarul, cu mistria; zidarul, cu undrea; ;

Profesorii, cu metrul; poeții, cu oca; ;

Pescarii, cu paleta... și-așa mai încol.

Dar eu, sărac de mine, ce fac eu? In cotro

S'apuc? Pe cin' să caut? Căci eu nu știu ce scrie

Aici; eu nu știu carte.—A-ha! Poate să știe

Vre unul din aceștia.

Benvolio (lui *Romeo*, intrând).—Ascultă-mă ce-ți spun:

Un foc pe altul stinge și-un dor, cât de nebun,

Printr'un alt dor s'alungă. Un om, când se-nvârtește
 Și-a ameuțit, ce face? In sens invers, pornește.
 Tot astfel și cu tine: toată durerea ta,
 Numai cu-o alta, nouă, o poți îndepărta.
 Dă-i inimei o altă otravă, și cea veche
 Va pierde din putere.

Romeo.— Bun doctor! N'ai pereche.
 Voi spune tuturoră că ai descoperit
 Un leac.

Benvolio.—Leac? Pentru?

Romeo.— Pentru... piciorul tău scrintit.

Benvolio.—Ești cam nebun.

Romeo.— Nu, vere, dar zile mai amare
 Duc eu, de cât nebunii. Legat, la închisoare,
 Flămând, bătut într'una, slab, torturat, bolnav...
 (Văzând pe servitor).

— Dar tu, ce vrei, băete?...

Servitorul.— Știi să citești?

Romeo.— Grozav

Știu să citesc în cartea nenorocirei mele.

Servitorul.—Ei, aia, vezi, se-nvață și fără școli; dar cele
 Ce-s scrise pe răvașul meu, le putești citi?

Romeo.—Da,—de-'oi cunoaște limba și literele-oi ști.

Servitorul.—Așa? Atuncia, sluga: (se-nclină). Vă las, cu
 sănătate.

(Dă să plece).

Romeo.—Stăi! Nu pleca! Ascultă!

(când servitorul s'a oprit).—Știi carte, din păcate.

Dă-mi să-ți citesc.

(După ce 'și-aruncă ochii pe bilet).

Aa!... (citind).—„Domnul Martin, so-
 ția și

„Copila. Domnul Conte Anselmo; va veni

„Cu-a sale trei frumoase surori... Neconsolata

„Soție-a lui Vitruvio... Placentio, cu nepoata...

„Merçuțio, cu frumosul său frate Valentin...

„Mătușă-mea și unchiul, (cari-au promis că vin).

„Frumoasa Rozalina... sburdalnica Lidia...

„Valențio și cu vărul său Tibald... Prea mult via
„Și vesela Elena... și Lucio“.—Atât.

—Frumoasă adunare!... Și unde-au hotărât
Să se-ntrunească-aceștia?

Servitorul.— Sus.

Romeo.— Unde?

Servitorul.— Sus, acasă,

La noi,—ca să petreacă și-apoi să stea la masă.

Romeo.—La voi? La cine?... Spune?...

Servitorul.— Ee!... La stăpânul meu.

Romeo.—A! Bine zici! Uitasem să-ntreb...

Servitorul (întrerupându-l).— Stai, că-ți spun eu.

Bogatul Capoleto îmi e stăpân,—și, dacă

Nu ești cum-va din neamul Montechio, o să-i faci

Plăcere să te aibă printre ai lui.

Romeo.— Dar cum!

Nu sunt poftit.

Servitorul.— Ei, asta-i! Te poftesc eu, acum

Noroc și voe bună. (Ese).

Benvolio.— Ei! Prin urmare, vere,

Frumoasa Rozalina, cu-obrajii primăvere,

Veni-va astăseară la bal, spre a luci

Cu stelele Veronei. Tu, dacă nu ai fi

Atât de îndărătnic, te-ai duce printre ele,

Ai compara pe una cu alta,—și, din cele

Ce-ai observa, sunt sigur că te-ai încredința

Că lebăda ta nu e de cât o cioară.

Romeo (ironic).— Da?...

Așa crezi tu?... Bați câmpii,—sau poftă ai de glume

—O alta mai frumoasă, nici nu există-n lume!...

Benvolio.—O vezi frumoasă, pentru că nu vrei s'o
compari.

| Ia pune-o în balanță cu-o fată cu ochi mari,

| Cu buze-nrouate, cu sânul de petale,—

| Să vezi cum scade prețul mult lăudatei tale.

Romeo.—Te-nșeli și de-astă dată, și, ca să-ți-o probez,

Voi merge astă seară la bal.

Benvolio.— Să te urmez?

Romeo.—Nici vorbă. — Dar cum facem? Intrăm, fără sfială?

Sau trebuie să cerem ertare de-ndrăzneală?

Benvolio.— Intrăm de-a dreptul. Facem un danț sau două, și

Plecăm.

Romeo.—A, nu, nu, dragă! Eu nu danțez. Ar fi

Și straniu, și ridicul.

Benvolio.— De ce?

Romeo.— Fiind-că nu e...

Benvolio.— Ce nu e?...

Romeo.— Nu e-n mine văpaia, care sue

Tot sângele la tâmple. Nu, nu! Mie, să-mi dați

O torță.

Benvolio.— Fugi de-acolo!

Romeo (către Mercuțio, care apăruse cu oameni purtători de

măști și torțe) Ba da! Și voi danțați

Cât vreți, dacă vă place.

Mercuțio.— Danțăm, dacă danțeați

Și-amicul meu Romeo.

Romeo.— Romeo își serbează

Durerea. Nu se simte nici sprinten, nici vioi...

Și, mai întâi, nu are pantofi de danț, ca voi.

I-e sufletul ca plumbul de greu; îl țintuește,

Să nu mai poată face un pas.

Benvolio (încet, lui Mercuțio).— Mai stăruiește.

Mercuțio.—Pentr'un amant, e lesne. lei de la Cupidon

A sale două aripi și, ca dintr'un balcon,

Sari peste ale tale dureri.

Romeo.— A lui săgeată

Prea m'a străpuns sălbatic, ca să mai pot vr'o dată

Sbura cu-ale lui aripi,—și chinul prea mi-l sorb,

Ca să mai scap din lanțul amorului meu orb.

Mercuțio.—Fiind-că-i orb, înșeală-l, sdrobește-l! Cu-o

ființă

Atâta de plăpândă, câștigi cu ușurință

Victoria.

Romeo.—Plăpândă, zici tu? Te-nșeli,

Mercuțio.—

Eu ?

Romeo.—

Da.

Amorul e sălbatic, îi place-a tortura,

Înțepă ca un ghimpe și victima nu-i scapă.

Mercuțio.—Fii aspru, dacă-i aspru ; înțepă-l, dacă-
'nțepă ;

Și-atuncea nu se poate să nu-l învingi.

Romeo (ironic).—

Da ?

Mercuțio.—

Da.

(către servitor).

Ei! Voi!... Să-mi dați o mască!...—Mai repede!...—

Așa!...

(După ce-și pune masca).

O mască, pe o mască.—Acum, nu mai mi-e teamă

De curioși. Sub mască, trec nebagate-n seamă

Defectele. Ea, biata, roșește-n locul meu.

Romeo.—Deci, ne-am decis ?

Mercuțio.—

Ce ?

Romeo.—

Mergem cu toți la bal ?

Mercuțio.—

Da.

Romeo.—

Rău !

Mercuțio.—De ce ? Cred că-mi dai voce să-ntreb.

Romeo.—

Cum nu ! Cu mare

Plăcere.—Nu e bine să mergem la serbare,

Amicii mei, fiind-că as'-noapte am visat

Un vis.

Mercuțio.—Și eu.

Romeo.—

A!... Care ?

Mercuțio.—

Vis foarte-adevărăt :

Că visele ne-nșeală.

Romeo.—

Nu. Visul viitorul

Prevede, și nu-nșeală atunci când visătorul

Visează adevăruri.

Mercuțio.—

A-ha ! Acum ghicii.

A fost și pe la tine Regina Mab.—O știi ?

Romeo.—Nu.

Mercuțio.—

N'o cunoști ?

Romeo.—

N'am cinștea,

Mercuțio.—

Regina Mab e buna,

Neprețuita moașă a zânelor. Aluna
 De ametist, ce poartă inelul cărui-va
 Din parveniți, nu este mai mare de cât ea,—
 Și, într'o cărucioară, ușoară, mică, trasă
 De mânji ca niște pureci,—pornește-ncet de-acasă
 Și, până despre ziuă, se plimbă ne-ncetat
 Pe nasurile celor ce dorm, tihniți, în pat.
 Aügusta cărucioară ce duce pe Aügustă,
 Drept coș de ploaie, arc trei aripi de lăcustă;
 Drept spițe, piciorușe slăbuțe de țânțar;
 Drept hături, două fire țesute-ntr'un umbrar
 De-un muncitor păianjen; iar drept argint la hamuri,
 O rază de la luna ascunsă între ramuri.
 Pe capră, vizitiul,—gândac, strâns în livrea,—
 Cu-un os de greer bate pegașii, când n'ar vrea
 Să ducă-n goana mare cojița de alună,
 Scobită de un vierme, care-a lucrat o lună
 La astă cărucioară.—Și nopți întregi astfel
 Regina Mab se plimbă ușor, încetinel,
 Pe frunți înamorate, visând îndrăgostire,—
 Pe buze false, cari trăesc din lingușire,—
 Pe degete de sfetnici, cu gândul tot la bani,—
 Pe ochii unei fete de douăzeci de ani,
 Pecelfluiți în fugă de-o sărutare dată,—
 Și, cum Regina este din cale-afar' șireată,
 Adeseori înțeapă, în glumă, câte-un nas
 De om politic, fără chiverniseli rămas,—
 Ori gădelă cu-o coadă de purceluș, urechea
 Unui bancher, ce doarme, cătând și-n vis perechea
 A două milioane în aur.—Alte ori,
 Se plimbă pe sprâncene de tineri luptători,
 Făcându-i să viseze victorii în războaie,—
 Sau, pe neașteptate, dă drumul la o droaie
 De fluturi, din escortă, și ei, sburând în grab'
 De-asupra-le, îi scoală din somn.—Regina Mab
 Pătrunde noaptea-n grajduri și coamele-impleteș
 Astfel, că despletirea mari fapte prevestește.

Tot ea...

Romeo.—Destul, Mercuțio! Ce tot ne spui?...

Mercuțio.— Vă spun

Ce e. Vă spun că visul e un copil nebun,
Născut din trândăvia și-a corpului și-a minții.

Spun că nu face parte din tainele științii.—

Că e mai nestatornic de cât perfidul mers
Al vânturilor, cari, sburând prin univers,
Aci, pe stânci de gheață, mugesc în miază-noapte,
Aci, schimbându-și calea și-n freamăt ca de șoapte
Mânia prefăcându-și,—o iau spre miază-zi.

Benvolio.— Frumoase-s toate astea; dar eu ași socoti
Să mergem.

Romeo.— Prea de vreme,—de și o presimțire

Mă-ndrumă într'acolo și-n toată a mea fire

Ceva ascuns, o voce, îmi spune că-n sfârșit

La balul de-astă noapte, eu,—care n'am trăit

De cât în suferință,—pași-voi pe o treaptă

Fatală, unde-o moarte prematură m'așteaptă.

— 'Nainte dar! Acela ce ține-n mâna sa

A vieței mele cârmă,—vegheze-asupra mea!... (Es).

TABLOUL III.

O cameră, în casa lui Capoleto.

SCENA I.

Doamna Capoleto și Doica,—apoi Julieta.

Doamna.—Dar unde-i fata, doică?... Ia chiam'o.

Doica (chemând).— Domnișoară!

(căt-re stăpân-i)—Mă jur pe fecioria mea,—când eram fe-
cioară,—

C'am mai chemat-o încă de nu știu câte ori,

Și nu e. (Strigă).—Julieto!... N'auzi?... Pe unde sbori

Tu, fluturașul mamei?... Julico!...

Julieta (nevăzută).—

Cin'mă cheamă?

Tu, doică ?...

Doica.— Nu ; stăpâna.

Julieta (apărând).— Ce este ? Ce vrei, mamă ?

Mama.— Vei ști îndată.—Doică ? Ești bună să ne lași ?

Avem ceva de vorbă.

Doica.— Mă duc. (pleacă încet).

Mama (Julietei).— Mă întrebași

Ce vreau.—Să-ți spun.—Stai, doică !... Nu mai pleca.

Doica (oprindu-se).— Nu ? Bine

Mama.—M'am răsgândit. N'am dreptul să mă feresc de tine.

Ascultă. Fata-ncepe să se mărească.

Doica.— Știu.

Cum să nu-i știu eu vârsta ! Ar trebui să fiu

Uitucă !... Ani, în capăt, nici paisprezece n'are.

Julieta (râzând).—Știi bine, doică ?...

Doica.— Asta-i !.. Eu pot să fac prinsoare

Pe ce voiți. De pildă, pe paisprezece dinți

Ai mei... (a parte) N'am de cât patru.—Nu mint.

Mama.— De ce să minți.

Doica.—Cât e pân'la Sân'-Pietru ?

Mama.— Vre-o douăzeci de zile.

Doica.—Ei ! La Sân'-Pietru, seara... ba la Sfântul Vasile...

Ba nu ! nu ! la Sân'-Pietru... Știi bine... împlinește...

Julieta (râzând, ca s'o necăjească).—

Cât, doică ?

Doica.— Paisprezece.

Julieta (acelaș joc).— Ești sigură ?

Doica.— Firește.

Suzana mea... (începe să plângă).—Săraca ! Mi-a luat-o D-zeu.

Era așa de bună !... (calmându-se). Țiu bine minte eu...

Suzana și cu tine ereați de-o vârstă.

Julieta (în glumă).— Oare !...

Doica.—Vreți o dovadă ? De la cutremurul cel mare,

Câți ani sunt ? Unsprezece. Erea a doua 'zi

Sân'Pietru. Imi pusesem pelin pe țâță, și,

Voind s'o-nțarc, șezusem sub porumbar, afară.
Stăpânul și stăpâna... (arată pe mamă) lipseau, duși de
cu seară

La Mantova. De-odată,—pe când Julica mea,
Simțind amar în gură, plângea și se strâmba,—
Aud că porumbarul troznește și, mirată,
Il simt mișcând. Nici vorbă că m'am sculat îndată
De-acolo.—Vai! ce frică mi-a fost!... D'aia mi-aduc
Așa de bine-aminte. Și mai țiu minte-un nuc,
Sub care mititica da fuga, svăpăiată,
Căci o lăsam să umble,—cu toate că, odată,
Căzuse și-și făcuse la frunte un cucui.
Bărbatu-meu...,—săracul! ce mult îi plăcea lui
Să râdă!...—a dat fuga și-a ridicat-o-n grabă,
Zicându-i: „vezi, Julico? vezi că nu ești de treabă?
„Când te vei face mare, n'o să mai cazii ca azi
„Cu fața-n jos; nu, dragă; pe spate o să cazii“.
Și-n loc să plângă draga de fată, a zis numa'
„Da“ și-a-nceput să râdă. Ce va să zică gluma!
—Ah! Par'că-l văd pe bietul bărbatu-meu, cum sta
Făcând-o haz!...

(Imitând vocea bărbatului).

„Așa e, Julico dragă?“

(Imitând o voce de copil). „Da“. (râde)

Mama.—Ei bine-ajunge, doică!

Doica (continuând a râde)— De! Iartă-mă, stăpână!
Dar dacă-mi vine-a râde. Voi ține-o minte, până
Ce voi muri.

(Iar imitând cele două voci).

„Julico! Așa e, dragă?“—„Da“.

Și-ar fi ayut dreptate să plângă, căci erea
Cucuiul de pe frunte cât oul. Se lovise
Rău, neastâmpărata!...

Julieta.— Ai auzit ce-ți zise?

Doica.—Să tac?

Julieta.— Taci, dragă doică. Te rog și eu.

Doica.— Ei, tac,—

Și Dumnezeu să-ți facă în toate după plac.

In rai să te primească. Da, crede-mă pe mine,
N'am alăptat la sânu-mi copil mai bun ca tine.
Și, dacă scris îmi este să am noroc,—ași vrea
Să nu-'nchid ochii, până ce nu te-ai mărita.

Mama - Vezi, tocmai d'asta, doică, vream să-i vorbesc
acuma.

—la spune-mi, Julieta, lăsând de-o parte gluma;
Ți-ar conveni?

Julieta.— Ce, mamă?

Mama.— Să te măriți.

Julieta (incurcată).— Nu știu.

La o așa onoare, credeam că mai târziu
Să mă gândesc.

Doica.— Onoare!.. Ce vorbă-i asta? Par'că
N'ai supt la sânu-mi lapte.

Mama.— Ia vezi acum; ia-'ncearcă
De te gândește. Multe, mai tinere cu mult
Ca tine, sunt azi mume. Eu chiar,—dacă mi-ascult
Aducerile-aminte și socotesc,—îmi pare
Că'n ziua de-a te naște tu, nu eram mai mare
De cât ești tu acuma.—In scurt, ca să sfârșim
Mai iute, iată: Paris, pe care îl primim
Ca pe-un amic al casei,—te cere de soție.

Doica.—Ah! ce băiat de mierel!..

Mama (Julietei). — Ce zici? Ți place ție?

Doica.—Auzi! cum să nu-i placă o floare de băiat!

Mama.—Ți va vorbi acuma, la bal. L'am invitat.

In lupta ta cu tine, să ai drept far ideea
Că, printr'o căsnicie temeinică, femeea
Nu cade, ci se-nnalță.

Julieta.— Mă voi sili-'ntru tot
S'ascult a tale sfaturi,—atâta pe cât pot
Și pe cât îmi permite voința părintească.

SCENA II.

Aceleași, (un servitor)

Mama (cătrec servitor, când acesta apare). — Ce vrei?

Servitorul.— E gata prânzul.

Mama.— Așteaptă, să sosească

Și oaspeții.

Servitorul.— O parte sunt dincolo.

Mama.— De când?

Servitorul.— De mult.

Mama.— Ei bine! du-te.

Servitorul.— Da, dar să vii curând,

Stăpână, căci te chiamă.

Mama (ridicându-se)— Viu, iată-mă.— Pornește. (Serv)

Tu, nu vii, Julieto?

Doica.— Dar cum să nu! Firește.

Mama.— Să vii. Poate-n parfumul, cu care-o să te-mbeți,

Găsi-vei fericirea întregii tale vieți. (Ese).

TABLOUL IV.

Săli, în casa lui Capoleto. — Balul. — Lume.

Capoleto (intrând vesel, către oaspeți, pe când muzica cântă).

— Danțați, iubiți prieteni. Danțați—Danțați, frumoase

Și-ncântătoare doamne.—Văd numai cinci, sau șase

Perechi. Aa! Cum se poate!.. (râzând) Ați ostenit,
mâncând?

Sau poate, din potrivă, stomahul vi-i flămând.

Danțați, haidi!.. Nu mă faceți să cred sau că pantofii

Vă strâng,—sau că sunt dame, cari-și păzesc cartofii

De la picioare (face haz).—Haide! Incepeți, dragii mei.

—A fost odat'-o vreme, când, eu și alți doi-trei,

Inmărmuream Verona. Ce nebunii! Ce glume!

Ce șoapte la ureche!.. Mersese vestea-n lume.

Ee! Ce frumoase timpuri! și ce mult e de-atunci!..

—Haidi, tinere!.. Dă brațul, să văd că-n zbor te-a-
runci.

—Și muzica să cânte mai tare!.. Mult mai tare!..

—Puțin mai la o parte. Cu cât e loc mai mare,

Cu-atât danțați mai bine.—(unui servitor). S'aducă și
făclii!

Cât s'o putea mai multe... Iar când s'o prea-ncălzi,
Să zici să stingă focul.

(căt-re un bătrân care intră atunci) —Aa! Bună ziua, vere.
Bine-ai venit. Ce mare, ce sinceră plăcere!...

—Ia stai,—căci s'a dus vremea să joci și să petreci.
(râzând). De când nu mai ești tânăr? Câți ani?

Bătrânul.— Vre-o patru-zeci.

Capoleto.—Ia fugi de-acolo, vere! Memoria te minte.
E mai puțin.

Bătrânul.— Nu, dragă; ții foarte bine minte (Vorbesc).

Romeo (căt-re un servitor, după ce Julieta a străbătut sălile la
brațul unui tânăr, și după ce el, Romeo, ridicase și-i dase bu-
chetul căzut, în treacăt, din mâna ei).

—Băete! Cavalerul trecând acum prin fund,
Ce damă la braț are?

Servitorul (depărtându-se). —Nu știu.

Romeo (singur).— Ce foc ascund

Aprinșii ei ochi!.. Stele să fie, și n'ar arde

Cu-atâta strălucire. Cum, între miliarde

De corbi, o porumbiță apare ca un fulg,

Așa e ea la brațul de unde-ași vrea s'o smulg.

—Când muzica-nceta-va, voi aștepta-o-n locul

În care se va duce să-și mai aline focul

Vârtejului de danțuri, și poate mâna mea

Avea-va fericirea s'atingă mâna sa.

— Am mai iubit vre-o dată?.. Nu știu. Știu însă bine

Că, până astă-seară, nu mai vibrase-n mine

Fiorul ce-ți provoacă o frumusețe. Nu!

Tibald (căt-re un servitor, după ce aude ultimele vorbe ale lui
Romeo).

De nu mă-nșeală vocea, e un Montechio. Tu

Ce zici?

Servitorul.—Știu eu?

Tibald (furios). — O spadă!

Servitorul (speriat).— Cum?.. Pentru ce?..

Tibald (răstind).— Nu-ți pasă!

(Servitorul dispă-re, lăsând a se vedea că nu-i va aduce).

Tibald (furios).—Cum a-ndrăznit, mișelul, să intre-aici
în casă

Ca, ajutat de mască, să-și bată joc de noi
 Și de serbarea noastră!...—Pe spada ce-n război
 Cu cinste-am mânuit-o, ca și pe conștiință,
 Mă jur că voi străpunge nemernica-i ființă,
 Făr' nici o remușcare.

Capoleto (aproplindu-se, atras).—Ce e? Ce s'a-ntâmplat?..
 Nepoate!.. De ce tremuri? Și ce te-a-nfuriat?..

Tibald.—Un dușman, un Motechio, un scelerat, o fiară,
 S'a introdus hoștește la balul de-astă-seară,
 Pentru plăcerea numai de-a ne batjocori.

Capoleto.—O fi Romeo poate.

Tibald.— El e.

Capoleto.— De unde știi?

Tibald.—Sunt sigur; după voce.

Capoleto.— Ei, nu-i nimic, nepoate.

Tibald.—Cum nu-i nimic!

Capoleto.— Da, lasă-l. Treci cu vederea toate.

Se poartă foarte bine și, judecând astfel,
 Verona se mândrește cu-un gentilom ca el.
 Pentru nimic în lume n'ași vrea la mine-n casă
 Afront să i se facă.—Deci, înc'odată, lasă,
 Treci cu vederea, uită,—sau fă-te că nu-l vezi.
 Tu, care ții la mine, cred c'o să-mi respectezi
 Voința.—Aidi, nepoate! ia altă-nfățișare.

Sprâncenele-ncruntate stau rău la o serbare.

Tibald.—Stau bine, din potrivă,—căci am în fața mea
 Un scelerat, un demon! și eu nu-l voi răbda!..

Capoleto.—Ba da!

Tibald (agresiv).— Ba nu!

Capoleto.— Nepoate, să nu mă superi. Cine
 E din noi doi stăpânul aici, în cas' la mine?..

—Auzi la el ce vorbe! Ce ton!.. „Nu-l voi răbda!“

Prea te sbârlești, băețe! Prea ești cocoș!.. Da, da!..

* Și nu-i frumos... Nu, dragă... Ascultă-mă pe mine...

Fii mai blajin, mai dulce...

Tibald (revoltat).— Dar bine, e-o rușine!

Capoleto.—Ce! ce rușine! Care? Și unde?.. Ce tot
 cânti?..

Vrei să mă scoți din fire ? Sau crezi că mă-nspăimânți
Cu gura ?.. Nu. Pe mine, nu cu obraznicia
Mă-nvingi, ci cu blândețea.—Și ți-a venit prostia
Aceasta, tocmai astăzi !..

(Către doi, cari se apropiau, s'asculte)

—Ce faceți, dragii mei ?..

Danțați ! Haidi !.. Sunteți tineri...

(După ce aceia s'au depărtat, tot lui Tibald).

Vrei râs ?.. Scandal ?.. Ce vrei ?..

(Strigând un servitor).

Am zis să stingă focul. L'au stins ?... la vezi ; întrebă
(lui Tibald).

Treci dincolo, în lume,—și caută-ți de treabă.
Ești om în toată firea.

(depărtându-se). — Așa, amici ! Așa !

Jucați !

(Iar către Tibald).

Iar de nu-ți place,—drum bun.

(dispare între cei din bal)

Tibald (singur).—

Pe legea mea,

Răbdarea ce-mi impune și ura ce mă-ncinge

Simt că la răsbunare mai neagră mă va-mpinge. (Ese).

Romeo (Julietai, cu care apare).

—Da, te-am atins cu mâna-mi impură ; da, e mare

Păcatul meu,—așa e. Dar astă profanare

Sunt gata s'o răscumpăr cu-un dulce sărutat

Al ästor buze, cari acum au tremurat.

Julieta.—Nedrept ești, pelerine, cu a ta mână, care

Pe-a mea nu a atins-o, de cât drept închinare.

Și-apoi, tu poți atinge chiar mâna unui sfânt,

Nu ca o sărutare, ci ca un legământ.

Romeo.—Dar n'au și sfinții buze ?

Julieta.—

Au, pentru rugăciunn.

Romeo.—Atunci, frumoasă sfântă, îndură-te și spuee

În taină gurei tale, să facă ce fac eu

Cu mâinile... (împreună mâinile, rugându-se),

...și ruga să-mi îplinească.

Julietta.— Greu,

Căci sfinții nu se mișcă, chiar dându-ne-ascultare.

Romeo.—Atunci, stăi nemișcată, ca eu, cu-o sărutare,

Să viu să iau răspunsul, și-astfel al meu păcat

Să-l ispășesc. (o sărută).

Julietta (rușinată).—Acuma, păcatul eu l'am luat.

Romeo.—Nimic mai lesne: dă-mi-l 'napoi.

Julietta.— Nu. L-iau cu mine.

Doica (Julietei, venind).

Stăpână-mea te chiamă; vrea să-ți vorbească.

Julietta.— Bine.

(Dispare).

(Danțul a încetat, o dată cu muzica).

Romeo (doicei).—Stăpâna, cine este?

Doica.— E mama fetei.

Romeo.— A!

Și cine-i mama fetei?

Doica.— Nu știi?

Romeo.— Nu,—dar ași vrea.

Doica.—E chiar stăpâna casei, în care, astă-seară,

Te afli. O femeie de-o bunătate rară.

—Iar cea cu care-acuma vorbești, e fata ei.

Să te socoți ferice, de vei putea să iei

Copila de soție. Eu o cunosc de mică. (pleacă).

Romeo (singur).—E dar o Capoletă?..—O, scumpă i-namică!

A ta e a mea viață.

Benvolio (venind din bal).—Romeo! Tu, mai stai?

E pe sfârșite balul.

Romeo.— Tot pe sfârșite, vai,

E și a mea odihnă!.. (se depărtează, cu Benvolio).

Capoleto (apărând printre oaspeții, cari se pregăteau să plece)

— Ce faceți?.. Nu se poate!..

Oo!.. Asta e trădare!.. Mai mult: e lașitate!

Plecați de-acum?..—V'așteaptă alături masa.—Nu?

V'ați hotărât cu toții?.. Și ei?.. Și voi?.. Și tu?..

— Atuncia, bine; faceți ce inima vă cere.

-- Vă mulțumesc și credeți în sincera plăcere,
Cu care-ntotdeauna la mine vă primesc.
Sper ca, de-acum încolo, mai des să vă poftesc.

(Dispare, petrecându-i și dând mâna cu fiecare).

— Adio!.. Noapte bună... Somn lin... vise frumoase...

— Incet pe scări!.. Ce casă! ce săli întunecoase!..

Lumină!.. Dați lumină!.. (vocea i se pierde).

Julieta (pe când oaspeții es, apare și cheamă).

— Ia vino, doică.

Doica (apărând și ea).—

Viu.

Julieta (arătând un personagiu nevăzut).

Ce tânăr e acela de còlo?

Doica.—

E un fiu, —

Unic, — al lui Tiberiu.

Julieta (același joc).— Cel-l'alt, din prag?

Doica.—

Imi pare,

De nu mă-nșel, că este Petruchio.

Julieta (același joc).—

Dar cel care

Se-ndreapt'-acum spre ușă și n'a danțat de loc?

Doica.— Nu știu.

Julieta.— Du-te și află.

(după ce-a eșit doica).— De n'oi avea noroc

Și-o fi-nsurat, — mormântul îmi va fi pat de nuntă.

Doica (întorcându-se).— Aduc o veste, care, cum vezi,
mă cam încrunță.

Julieta.— De ce?

Doica.—

Romeo-l cheamă pe tânăr, — și-e fiu...

Julieta.— Al cui?

Doica.—

Al lui Montechio, dușmanul vostru.

Julieta.—

Știu.

— O, patimă sădită într'un pământ de ură!

O tu, străine, care scos fost-ai de natură

In cale-mi, prea de vreme, sau poate prea târziu!

Ce dragoste se naște în mine?.. Cum să fiu

lubită tocmai celui care dușman îmi este!

Doica (mirată).— Ce spui tu?

Julieta.—

Niște versuri; le știu dintr'o
poveste.

Doica. — Poveste ?

Da ; mi-a spus-o un tânăr, azi, danțând.

Vocea mamei. — Ei !.. Julieto !.. Doică !..

Doica. —

Venim.

(pleacă și, fiind-că Julieta d'abia o urmează, îi zice:)

Aidi !.. Mai curând.

ACTUL II.

TABLOUL V

Grădina lui Capoleto, noaptea. Razele lunii arată fereastra cu balcon a unui colț de casă.

SCENA I.

Romeo (singur).

Romeo (după ce sare un zid și pătrunde în grădină).

Nici vorbă ! Numai cine în lunga vieței goană
N'a suferit durerea ce lasă-n noi o rană,
Numai acela râde de cicatricea ei.

(La fereastra balconului apare o lumină).

A !.. Uite o lumină !. Fiți veseli, ochii mei !..

Fereastra-i răsăritul și Julieta-i soare.

— Apari, iubite astru, și luna-nșelătoare

Ucide-o, căci de ură e plină ; a simțit

Că tu ești mai frumoasă și d'aia-a-ngălbenit.

Nu-i mai purta credința, e o invidioasă.

Cămașa de vestală ce-o-mbracă, prea e groasă.

Nu ți se cade ție. Te leapădă de ea.

(Julieta apare în pervazul ferestrei).

SCENA II.

Romeo, Julieta

Romeo.—O umbră ?.. Julieta ?.. Iubita mea e ?..—Da !

O ! dac'ar ști !..—Ce face ?.. Vorbește. Dar ce spune ?..

Cu ochii, spune multe... și sufletu-mi răpune.
 -- Eu i-ași răspunde; însă cu mine-o fi vorbind?..
 Nu, ci cu două stele din cer, cari, voind
 Pe-ascuns să se iubească, o roagă să le ție
 Ea locu-n noaptea asta.

(Julietta se-nclină, pentru a șede și a'și rezema capul).

Mijlocu-i se-nmlădie...

Pe-o mână-și lasă capul...—Ah! Pentru ce nu sânt
 Mânușă, sau panglică, sau boarea unui vânt,
 Să-i pot ușor atinge obrazul!...

Julietta (pe gânduri).— Vai! Vai mie!..

Romeo (neauzit de ea).—O! mai vorbește încă, isvor
 de melodie!

Vorbește, tu,—tu, care mai visătoare ești
 De cât albastrul nopței și care strălucești
 Acum ca un luceafăr, ce-mi scaldă ochii-n raze!..
 Cu glasu-ți, pune capăt cumplitelor mele groaze!..
 Te-ndură!..

Julietta.— O, Romeo! Romeo!

Romeo.— M'a chemat?

Julietta.—De ce ești tu Romeo?

Romeo.— Ce chin! chin blestemat!....

Julietta.—Reneagă pe-al tău tată; te leapădă de nume;
 Sau, dacă nu se poate, fă legământ că-n lume
 Vei fi al meu,—și-atuncea sunt gata să renunț
 A fi o Capoletă.

Romeo (tot neauzit de ea).—Nu știu: să mă denunț
 Îndată, răspunzându-i? sau să-mi impun răbdare?

Julietta.—Nu tu, ci al tău nume mi-e inamic. Nu-mi
 pare

Rău că tu ești Montechio,—căci, ori ce-ai fi, ești tu.
 Montechio nu-i nici mână, nici ochi, nici gură nu,
 Nici ori-ce altă parte din corp... Deci, totul este
 Să porți alt nume. Floarea, pe care vre-o poveste
 A botezat-o roză, tot dulce-ar mirosi,

Chiar de-ar chema-o altfel. Așa și tu; ai fi
 Același scump Romeo, cu-același gând,—ori-care
 Mi-ai spune că e noul tău nume. Prin urmare,

Te leapădă mai iute de el,—și-n locul lui
Primește-mă pe mine.

Romeo (tare, ca să-l audă). — Primesc tot, tot ce spui,
Iubito. Spune-mi numai că mă iubești, și-ndată
Nu voi mai fi *Romeo*.

Julieta (surprisă). — Ce umbră 'nfășurată
În negurile nopței, aici s'a furișat
Și tainele-mi surprinde?

Romeo.— Luceafăr adorat!
Nici eu nu știu ce nume să iau, ca să-ți pot spune
Pe cine ai 'nainte-ți. Chiar gura-mi se opune
Acum să-l mai rostească, și-atât mi-e de urât,—
Știind că ție ți-este nesuferit,—în cât
De l'ași avea acuma în mâini, scris pe-o hârtie,
L'ași rupe bucățele.

Julieta.— O, voce, scumpă mie!
Te recunosc acuma.

Romeo.— Mă recunoști tu, zici?

Julieta.—*Romeo* ești, din neamul *Montechio*.

Romeo.— Nu sunt nici
Romeo, nici *Montechio*,—de vreme ce nu-ți place.

Julieta.—De ce, cum și pe unde pătruns-ai tu încăoace?
Grădina-nconjurată-i cu zid greu de sărit
Și, de cum-va vre-o rudă a mea te-o fi zărit,
Ești în pericol.

Romeo.— Zidul, 'mi-a ajutat amorul
Să-l sar,—împrumutându-mi aripele,—căci dorul
Și dragostea doboară orice, în drumul lor.
Nimic, nici o putere nu curmă al lor sbor.
—Cât pentru-a tale rude, în ochi-ți e mai mare
Și mai mortal pericol, de cât într'o sfidare
A douăzeci de spede. Te uită dar puțin
La mine,—și atacul sunt gata să-l susțin.

Julieta. — Pentru nimic în lume, n'ași vrea să te
surprindă

Aici.

Romeo.—Vestmântul nopței e gata să se-ntindă
Asupra-mi, să m'ascundă. Și-apoi, dacă e drept

Că mă iubești, nu-mi pasă! Să vie. Ii aștept.

Mai bine mor prin ura lor, dar iubit de tine,—

De cât să duc o viață întreagă în suspine.

Julietta.—Și cine spre grădina aceasta te-a-ndrumat?

Romeo.—Nu ți-am mai spus? Amorul. El mi-a împrumutat

Aripele și sfatul,—iar eu lui, ochii. Poate

Că nu-s pilot bun; totuși, pe-ori-cât de depărtate

Și de străine țărături ai fi tu, rai ceresc,

Eu tot m'ași încumete să vii să te gălesc.

Julietta.—De n'ar fi masca nopții obrazii să-mi ascundă,

Ai fi văzut roșeața cum cearcă să-i pătrundă.

Romeo.—De ce?

Julietta.— De-atâtea vorbe pe cari ți le-am spus.

Ași vrea acuma gândul să-mi fie-aiurea dus,

Minutele acestea să le reneg pe toate,

Să fiu cu totul alta,—dar vai! nu se mai poate.

De-aceea-'ntreb, la rându-mi: Romeo, mă iubești?..

De mă iubești, răspunde-mi cinstit; iar de gândești

Că prea ușor, prea iute m'ai cucerit,—ei bine,

Voi fi atunci mai aspră, mai rea față de tine,—

Ba chiar te voi respinge, ca astfel ochii tăi

Mai mult să mă implore.—Dar nu, nu! Tu nu vrei,

Nu vrei tortura asta, pentru-amândoi; așa e?

—De și, prea iute-ncinsă de o tainică văpae,

Sburdalnică par,—totuși mai credincioasă sânt

Ca multe prefăcute, cu ochii în pământ.

Și eu așa fi fost poate cu tine mult mai rece,

De nu ghiceai îndată ce taină se petrece

În inima-mi învinsă. Te rog dar să nu iei

Drept ușurință focul ce arde-n ochii mei.

Romeo.—Nu, nu! Îți jur, iubito, pe orice-mi dai poruncă...

Pe luna, ce-n grădină argintul își aruncă...

Julietta.—Nu! Nu jura pe lună!.. Ce, n'o cunoști? N'o știi

Cât e de schimbătoare?.. Sau vrei și tu să fii

Ca ea?

Romeo.—Atuncea, spune-mi pe ce să jur.

Julieta.— Mai bine,
De loc ; sau, de-i nevoe să juri, jură-mi pe tine,
Icoana vieții mele, —și te voi crede.

Romeo.— Da,
Frumoasa mea frumoasă ! Jur că...

Julieta (înterupându-l).— Taci ! Nu jura !
—De și tu ești de astăzi unica-mi fericire,
Nu pun temei prea mare pe-această întâlnire,
A fost prea îndrăzneată, prea scurtă, prea pe zor,
Prea întru toate-asemeni cu fulgerul ce-n nor
Sclipește și dispare, 'nainte să poți zice
„Vezi, fulgeră“.—Și totuși, ce scumpă, ce fericite
Și ce frumoasă noapte !..

Romeo.— O da, iubita mea !
Cea mai frumoasă.

Julieta.— Poate, când ne vom revedea,
Acest amor, ce astăzi de-abia îmbobocește,
Va fi o mândră floare...

Romeo.— ...O floare ce va crește
Mereu și nici odată nu se va veșteji.

Julieta.—Acum, te las.

Romeo.— Nu încă.

Julieta.— Ba da,—adio... Și,
Precum în al meu suflet simt o seninătate
De negrăit,—tot astfel în inima-ți ce bate
Cu neastâmpăr, somnul să fie-a tot stăpân.

Romeo.—Te duci ?

Julieta.— Sunt nevoită.

Romeo.— Dar eu ? Eu cum rămân ?
Nimic n'am de la tine.

Julieta.— Ce vrei să ai ?

Romeo.— O rază,
O vorbă, o speranță... Eu, ți-am dat ție-n pază
Amorul meu ; acuma, mi-l dă și tu pe-al tău.

Julieta.—Ți-l dasem mai 'nainte să-l ceri.

Romeo.— Și-ți pare rău ?

Julieta.—Ba nu,—nu, din potrivă... și ți-l mai dau
odată,

Căci dragostea-mi e-ntinsă, e-adâncă, e curată,
Ca spațiul fără margini, ca marea fără fund.
(tresărid) A!..

Romeo.— Ce e?

Doica (din casă). — Julieto!

Julieta (încet lui *Romeo*).—Ascunde-te..

Romeo (dându-se în umbra unui pom). — M'ascund.

Julieta.—Adio!

Doica (tare tot din casă). — Julieto!..

Julieta (tot tare).— Viu, doică.

(încet, lui *Romeo*) Noapte bună

Fii credincios,—cu toate că mi-ai jurat pe lună.

Romeo.—Voi fi. Mai vii?

Julietu.— Așteaptă. Mă-ntorc numai de
cât. (dispare).

Romeo (singur).—O, noapte! Dulce noapte! Frumoasă
ești!.. Atât

De dulce și frumoasă, în cât mă-ntreb cu teamă
De nu visez.

Julieta (reapărând).—*Romeo*!..

Romeo.— Te-ascult.

Julieta.— Bagă de seamă

Să nu ne-audă.—Încă trei vorbe, și te las.

De ești cinstit în cuget și dacă al tău pas

În spre altar se-ndreaptă,—atunci, printr'o femeie

Ce-ți voi trimete mâine, să-mi spui în taină ce e

De pregătit și unde vrei să ne cununăm.

Iar dacă...

Doica (din casă). — Julieto!

Julieta (tare). — Viu, viu!

Doica.— Noi ne culcăm.

Julieta.—Acum-acum. (încet). Iar dacă, îți mai repet
odată,

N'ai gânduri...

Doica.— Julieto!

Julieta (încet). — ...cinstite...

Doica.— Ah! Ce fată!..

Julieta (tare). — Viu, doică; aibi răbdare!.. (încet).

...atuncia, te conjur

Să nu-mi mai eși în cale cu-amorul tău sperjur
Și să mă lași în prada durerei mele.

Romeo.—

Cine

Nu-i sincer? Eu?.. Vedea-vei. Trimete mâine.

Julieta.—

Bine;

Trimet... Și noapte bună. (dispare).

Romeo (singur).—

Mai bine mi-ai fi zis

„Amară noapte“.—Oare trăesc eu?.. Sau e vis?..

Nu știu. Știu că amorul e o grozavă boală ?

Și că, precum copiii cu sila merg la școală,—

Așa și eu acuma plec trist, întunecat,

Spre casă. (pleacă încet).

Julieta. (reapărând, șoptește).—Pst!.. Romeo! Romeo!..—

A plecat?..

Sclavia totdeauna șoptește; îi e teamă.

De ce n'am glas ca șoimul, când puii lui și-i chiamă!

Ași face să răsunе caverna dintr'un nor,

În care doarme Eho,—și glasul lui sonor

Ar răguși îndată, tot repetând într'una

Neprefuitul nume al lui Romeo.

Romeo (auzindu-și numele, se oprește). —Luna,

S'au propriul meu suflet mă chiamă? (se apropie).

Julieta (zărindu-l) —

N'a plecat.

—Romeo!

Romeo (revenind). —Stea iubită!. Tu ești. Tu mai chemat.

Julieta.—Când să trimet eu mâine la tine?

Romeo.—

Pe la nouă.

Julieta.—Ah! Pân'atunci, e-un secol.

Romeo.—

Dar pentru mine! Două.

Julieta.—M'am reîntors, fiind-că voiam să-ți spun ceva,

Și mi-am uitat ce.

Romeo.—

Nu e nimic. Voi aștepta,

Pân'să-ți aduci aminte.

Julieta.—

Atunci, mă voi preface

Că uit într'una, numai ca să mai stau. Îmi place

Atât de mult alături de mine să te știu!..

—Dar vai! se luminează de ziuă. O să fiu

Silită să-ți dau drumul. Îți dau, — dar să iei seamă
 Să nu zbori prea departe, iubitul meu. Mi-e teamă
 Să nu te pierd. Sunt tocmai cum sunt unii copii,
 Când prind o păsărică; o fac să sboare, și, —
 Cum s'a-nălțat ea-n aer, crezându-se scăpată, —
 Ei repede trag ața, cu care e legată
 Și-o readuc sclaviei.

Romeo. — Ah! Cum ași vrea să fiu
 Ca pasărea aceea!..

Julieta. — Eu, nu, — fiind-că știu,
 Sau cel puțin mie teamă că dragostea-mi nebună
 Te-ar omori. — Acuma, *Romeo*, noapte bună.
 Durerea despărțirii, atât de dulce e
 Și-atât de scurtă-mi pare, — încât, nu știu de ce,
 Ți-ași zice noapte bună de mii de ori. — Adio! . (dispare).

Romeo (singur). — Somn lin! Somn dulce, care acum
 vei odihni-o,
 Revarsă-i pace-n cuget, atinge-i ochi-ncet,
 Și să nu spui la nimeni divinusul meu secret. —

TABLOUL VI.

O stradă.

SCENA I.

Benvolio și *Mercuțio*

Mercuțio. — Dar unde-o fi *Romeo*?

Benvolio. — Nici n'o fi dat pe-acasă
 As'noapte.

Mercuțio. — Asta-i sigur!

Benvolio. — O fi la vre-o frumoasă.

Mercuțio. — Ași! Tot la *Rozalina*. — L'a zăpăcit de tot.
 O să-l înnebunească. — Dar ce să-i fac? Nu pot
 Să-l vindec.

Benvolio. — Știi că *Tibald* a scris azi o scrisoare
 Bătrânului *Montechio*.

Mercuțio.— Ca ce?

Benvolio.— Ca provocare.

Bine-nțeleș, Romeo vrea să răspundă.

Mercuțio.— A!

Nici vorbă, când știi carte, poți să răspunzi.

Benvolio.— Da, da;

Dar cred că va răspunde pe-același ton.

Mercuțio.— Anume?

Benvolio.— Fiind sfidat, la rându-i o să sfideze.

Mercuțio.— Glume!

Zău, glume; căci Romeo e de pe-acum ca mort.

Rănit de doi ochi negri, într'un fatal transport

De dragoste, cu capul dus pân'la nebunie

De-un cântec de iubire, și-n fine, cum se știe,

Străpuns și de săgeata copilului arcaș,—

Cum vrei să mai înfrunte pe Tibald?..

Benvolio.— Ași!

Mercuțio.— Ce așa!

Benvolio.— Vorbești de Tibald, par'că ar fi vr'un lucru mare.

Mercuțio.— Intâi de toate-i prințul pisicilor; chiar are

Pe-al său blazon, drept simbol, o ghiară de cotoi.

Apoi, Tibald se bate mai bine de cât noi.

Păstrează tactu-n toate, ca-n muzică. Respiră,

Innaintează,—așteaptă, se face că te-admiră.

Și, când te crezi mai sigur, te pomenești ajuns

În piept, îți strigă „unu, doi, trei“,—și te-a străpuns!...

Un duelist de frunte!.. Cu el, nu mergi departe.

E maestru în arta de-a face terțe, cuarte

Și mai cu seamă „punto reverso“.

Benvolio (nepricepând). — Cum ai zis?

Mercuțio.— Să le lovească ciurma de nume! Le-am și scris,

Și tot nu le țiu minte. O sută și mai bine

De vorbe schilodite, găsite-n limbi străine

Și-aduse, să ne facă pe noi să ne strâmbăm.

E o nenorocire, o crimă, să lăsăm

Atâția pui de javre străine să ne ducă

De nas și să dea moda. Numai ce-l vezi că-apucă
Cuvântu-n vârful limbei și, strâns de-un pantalon
Ce crapă, te prostește cu *oui* și cu *pardon*.

Benvolio.—St!.. Vine.

Mercuțio.— Cine vine?

Benvolio.— Romeo.

Mercuțio (uitându-se într'acolo). — Vai, săracul!..

E galben, ca un pește uscat. De! Cine dracul
Il pune să iubească!.. Acuma, a căzut
In doaga lui Petrarca. Mai eri, când l'am văzut,
Știi ce mi-a spus?.. N'ai crede. Că Laura, divina,
Erea o slujnicuță pe lângă Rozaljna.
Nu m'am putut abține și i-am răspuns; „ei da!
Așa e; dar poetul care-o cânta, era
Ceva mai bun ca tine“.

Benvolio.— Și el?

Mercuțio.— A mers 'nainte,
Bătându-și joc de toate. Ia să-mi aduc aminte
Vre-o câteva. — Didona, zicea c'a fost butoi;
Faimoasa Cleopatra, țigancă din gunoi;
Elena și cu Hero, două femei pierdute;
Pe Thisbe, începuse s'o laude,—dar iute
A-ntors'o, declarându-mi că n'avea ochi frumoși.
(Intră Romeo).

SCENA II.

Aceiași, Romeo.

Mercuțio.— *Bonjour, bonjour*, Romeo!

Romeo (distrat).— Salut, amici voioși.

Mercuțio.— Eu te salut mai nobil, mai 'nalt, pe fran-
țuzește.

Benvolio.— Dar ce-ai făcut aseară?

Mercuțio.— Așa e; cam hoștește
Ne-ai părăsit.

Romeo (încurcat). — O treabă... ceva grăbit... și când
E vorba de afaceri... pricepi...

- Mercuțio*.— Da. Și ce gând
Te-aduce ?
- Romeo*.— Intâmplarea. Treceam pe-aici.
- Mercuțio* (șiret).— Spre cine ?
- Romeo*.— Spre nimeni.
- Benvolio* (mirat, uitându-se în depărtare).—
Ee!.. Ia uite!.. Ia uite cine vine!..
Ce cap!.. Ce-mbrăcăminte!.
- Mercuțio* (uitându-se și el într'acolo).— Un șorț! O pânză! O
Corabie!..
- Benvolio*.— Ba două!
- Mercuțio*— Ba una! In cotro
Vezi două?..
- Benvolio*.— Haina, una,—și fusta, două.

SCENA III.

Aceiași, Doica, Petre.

- Doica* (apărând).— Unde
Ești, Petre?..—N'auzi, Petre?..
- Petre* (venind repede).— Aici.
- Doica* (răstit).— Atunci, răspunde!..
—Dă-mi evantaïul.
- Mercuțio* (neauzit de ea).— ă-i-l,—să-și facă vânt la bot,
Și nasul să-și ascundă,—că evantaïul tot
E mai frumos ca mutra.
- Benvolio* (încet lui *Mercuțio*).— Ia pune pe ea ghiara.
- Mercuțio* (încet).— Taci!
- Doica* (văzându-i).— Bună dimineața.
- Mercuțio*.— Mă iartă; bună seara.
- Doica*.— Cum! Nu e dimineață?
- Mercuțio* (galant).— Nu, doamna mea.
- Doica*.— De ce?
- Mercuțio* (arătându-i minutarele unui orologiu, de la o biserică).
Fiind-că uite craiul de la cadran... Vezi? E
Culcat pe domnișoara Amiazi.
- Doica*.— Nu ți-e rușine?

Ce vorbe, ce expresii sunt astea? Și drept cine
Mă iei?

Mercuțio.—Drept o madonă.

Doica (cu dispreț). — Ce om!..

Mercuțio.— Eu?.. Sânt un om

Făcut să-și fie singur dușman,—dar gentilom!..

Benvolio.—Și ce te-aduce?

Doica.— Caut pe cine-va.

Mercuțio.— Pe cine?

Doica.—Pe tânărul Romeo.

Romeo. Eu sânt.

Mercuțio (dându-se pe lângă Romeo, îi șoptește, în răs).

Vezi! țin'te bine. (râde
pe ascuns).

Romeo (doicei).—Ce e?

Doica.— Două cuvinte,—dar între patru ochi.
(il ia de-o parte.)

Mercuțio (lui Benvolio, râzând, pe când doica vorbește cu Romeo).
Frumos vânat!

Benvolio.— Săracul! Nu-i fie de deochi.

Să știi că-i dă-ntâlnire.

Mercuțio.— Ei! Las'-să'i dea. Ce-ți pasă!..

Benvolio.—Așa e.

Mercuțio.— Aidi!.. (lui Romeo). Romeo!

Romeo.— Ce e?

Mercuțio.— Tu, vii la masă?

Romeo.—Viu, viu acuma.

Mercuțio (doicei, salutând-o grațios).

Adio, antică prețioasă...

Simpatică matronă... (ese, cu Benvolio).

SCENA IV.

Romeo, Doica, Petre.

Doica (furioasă). Ce e?.. Ce-a zis? Ce-a spus?

Matronă, eu?.. Antică?..

(amenințându-l din urmă). Ai parte că te-ai dus!

(revenind).—Auzi impertinență!.. Mă rog, poți să-mi
spui cine

E negustorul ăsta cu rafturile pline
De glume proaste?

Romeo.— Este un gentilom, cum știi,
Pe care-l cam ia gura pe dinainte,—și,
Într'un minut, îndrugă mai mult de cât învață
În două luni.

Doica.— Mojicul!.. Am să i-o spun în față,
Și, dacă mi-o răspunde, ca azi, obraznicii,—
Îi rup urechea.

(Ducându-se iar în partea pe unde eșise Mercuțio).

Lasă, că te-oi mai întâlni

Eu, domnule obraznic!.. Eu nu sunt, cum crezi, d'ale
De drumuri, desmățate de teapa dumitale.

(lui Petre).—Și tu, ce stai acolo!.. Ce! Surd ești? Sau
ești chior,

De lași pe toți nebunii să-mi facă tot ce vor?

Petre.—Eu n'am văzut că-ți face ceva. Altfel, se poate
Să nu te apăr? Spada-mi e gata a se bate,
Oricând și cu oricine.

Doica. (revenind). — Așa m'am supărat,
Că-mi tremură tot corpul. Auzi nerușinat!..

(lui Romeo).—Unde-ăm rămas?

Romeo.— Spuseși că te-a trimes la mine...

Doica.—Da, m'a trimes stăpâna,—și dacă,—vorba vine,—
Vrei s'o conduci în raiul nebunilor, rău faci,—
Căci fata e cuminte, e tânără; n'o-mpaci
Cu gânduri necinstite și nici frumos nu șade
S'o amăgești.

Romeo.— Nu, doică.

Doica.— Așa? 'ști cum se cade?

Romeo.—Sânt, și te rog ajută-mi s'o văd,—căci, uite,
jur...

Doica (plecând). — Alerg, să-i dau de știre. Ah!.. Par'c'o
văd ce bine,

Ce bine o să-i pară!..

Romeo (urmărind-o). Ce știre? De la cine?

Stai, să-ți vorbesc!.. Ascultă!..

Doica.— Mi-ajunge. Ai jurat...

Un jurământ e sacru, când cugetu-i curat.

Romeo.—Să-i spui să vie-acuma, după amiazi.

Doica.— La cine?

Romeo.—La fratele Lăurențiu.

Doica.— La preotul ?

Romeo.— Da.

Doica.— Bine

Romeo.—Și pentru osteneală, na. (îi dă o pungă)

Doica.— Nu, nu! Dragul meu,

N'am obicei. (refuză)

Ei, lasă! Primește... Te rog eu...

Doica (primind)—Pot să mă duc ?

Romeo.— Diseară, să stai ascunsă.

Doica.— Unde ?

Romeo.—In dosul mănăstirei... Sunt pomi, te poți ascunde...

Un om, trimes de mine, îți va aduce...

Doica.— Ce ?

Romeo.—O scară de frânghie. S'o ei la tine. E

Un giuvaer, cu care mă voi sui, la noapte,

Spre culmea fericirii.—Te las, căci aud șoapte.

Vezi, vezi să fii discretă... Și, drept răsplată, eu

Am grijă.

Doica.— Să-ți ajute slăvitul Dumnezeu. (dă să plece și revine)

— A! Am uitat un lucru.

Romeo.— Ce ?

Doica.— Omu-acela, care

Imi va aduce scara, e credincios ?

Romeo.— Am mare

Incredere într'ânsul.

Doica.— Vezi că părinții mei

Aveau o vorbă veche: „o taină între trei,

Nu face cuib“.

Romeo.— N'ai grijă.—Alt ?

Doica.— Alt, n'am ce-ți mai spune.

— Ba da! E în Verona un om, din neamuri bune,
Un oare-care Paris... S'a-nnamorat nebun...

Romeo.—De cine?

Doica.— De stăpâna. Dar ea, — ce suflet
bun!.. —

Cum îl zărește, fuge, par'c'ar vedea o broască,
Sau altă lighioană. 'Nainte să cunoască

Pe cel cu care-acuma vorbesc,—o necăjeam

De multe ori, spunându-i că Paris e de neam

Și că se potrivește cu ea, ca două stele.

S'o fi văzut cum strânge în mâini mâinile mele

Și cum îngălbenește,—mai mare mila, zău!

Romeo.—Ei, bine, bine! Du-te!.. Să-i spui ce ți-am
spus eu.

Doica —li spun, nu-ți fie frică.

(iac pleacă și iar revine)— A! încă o-ntrebare.

Romeo.—Iar?

Doica.—Stai!... Vorba Romeo, nu-ncepe cu-un R mare,
Ca Rosmarin?

Romeo — Ba-ncepe; dar pleacă-acuma!...

Doica.—

Plec,

(lui Petre)— Ei! Tu!.. Na evanta!ul și treci 'nainte.

Petre.— (supunându-se)

Trec.

TABLOUL VII.

Grădina lul Capoleto.

SCENA I.

Julieta, singură.

Julieta.—Când am trimes pe doica, d'abia bătuse nouă.
Mi-a spus că mult nu șeade... Dar o aștept de două,
De trei, de patru ceasuri,—și tot n'a mai venit...
Ce-nseamnă asta?! Poate că nu l'o fi găsit...
Sau...—Nu! Sunt o neroadă. Uitasem că e șchioapă
Și șchiopii totdeauna sunt cu-un picior în groapă.

Mai e apoi și vârsta... Săraca!.—Dar, ori-cum.
Avea destulă vreme să vie pân'acum,
— A! Uite-o !..

SCENA II.

Julieta, Doica

Julieta — (cum o vede) — Doică dragă !.. L'ai întâlnit ?..
— Răspunde !..

— De ce ești așa tristă ? Ce s'a-ntâmplat ?.. Pe unde
Ai stat atâta vreme ?.. — De-aduci urâte știri,
Să mi le spui cu-ncetul, cătând să le resfiri
Prin vorbe de blândețe; iar dacă bună-i vestea,
De ce privirea asta, sprincenele acestea
Așa de încruntate și glasul-acesta stins ?
De ce, iubită doică ? De ce faci innadins ?

Doica.— Ah ! Nu mai pot !.. Sunt moartă de oste-
neală... Cine
M'a pus să plec !.. Au !.. Par'că nu mai am oase-n
mine.

Julieta. — Iți dau eu pe-ale mele, — dar dă-mi și tu,
în schimb,

Răspunsul.

Doica.— De ! Așteaptă !.. că n'am fost să mă plimb.
Nu vezi că d'abia suflu ? Ce ești așa grăbită ?

Julieta.— Eu văd din contra, doică, că nu ești ostenită,
De oare-ce poți spune că mori, c'ai ostenit, —
Și scuza sau pretextul pe care l'ai găsit
Ca să-ți amâni răspunsul, iți ia mai multă vreme
De cât răspunsul însuși.—Aidi, doică ! Nu mai geme.
Indură-te,— și spune-mi, pân'te vei odihni,
Numai atât : știri bune, sau rele ?..

Doica.— Ce copii !

li crești, și, drept răsplată, ei, uite-i, te omoară.

Julieta.— Ci spune, doică ! Spune !

Doica.— Ei bine, d-șoară.

Nu știi s'alegi. Romeo al dumitale... de!
Ce vrei să-ți spun? nu-mi place.

Julieta.—

Nu-ți place?

Pentru ce?

Doica.—Nu e urât,—ba poate, dacă te uiți mai bine,
E chiar frumos; nici mâna nu-i e urâtă; ține
Cu multă eleganță o pungă, când ți-o dă;
E mlădios, e tânăr,—dar, ori-cum, eu cred că
Figura, mâna, corpul nu sunt destulă zestre.
Mai are, ce e dreptul, și-ntorsături măestre
De vorbe,—e și darnic, și potolit, și bun,
Și nu e tocmai-tocmai moșic,—dar, cum îți spun
N'ajunge.

Julieta.— Astea toate le știu eu, doică dragă,
De mult. Eu vreau răspunsul. Mă ții o oră-ntreagă.
Ca să nu-mi spui nimica. — Ce-a zis el? Ce-ați vorbit?
Când facem cununia? Sau nici n'a pomenit?

Doica.— Vai! cum mă doare capul! Un junghi, o
zvâcnitură,

Că par'că vrea să-l spargă. Atâta-alergătură,
Cum să nu mă doboare!. — Dar șealele... colea...
In stânga... sunt topită... Păi de! nu strică ea;
Stric eu, că-i fac pe voe și plec, ca vai de mine,
Să răscolesc orașul.

Julieta.— Ei, bine, bine, bine!

Așa e... ai dreptate... și mie-mi pare rău...

Dar spune-mi, doică dragă: ce-a zis iubitul meu?

Doica.—A zis ce zice-ori care om care se respectă,
Cu carte, cu avere, cu creștere perfectă,
Cu... —Unde e stăpâna? E-acasă? A eșit?..

Julieta.—Dar unde vrei să fie? Acasă, negreșit.

Ești cam ciudată, doică. Te-ntreb ce știre-mi vine,
Și, când să-mi spui, de-odată, mă pomenesc cu tine:
„Acasă e stăpâna?“

Doica Ei! Și te-ai supărat?

Dar lezne te mai superi! Sau pentru c'ai aflat

Că sunt bolnavă,—d'aia te porți așa cu mine.

Atuncea, altădată, vă rog să faceți bine

- Să vă-nțelegeți singuri, cum veți putea.
- Julieta.*— Da-da ;
Dar ce-a răspuns Romeo ?
- Doica.*—(îmbunându-se) — Ce-mi dai să-ți spun ?
- Julieta.* — (o sărută repede) — Ei na !
- Doica.*—Ai voie să mergi astăzi la spovedit ?
- Julieta.*— Da.
- Doica.*— Du-te.
- La fratele Laurențiu.
- Julieta.*— Mă duc.
- Doica.*— Dar pe tăcute.
Un mire și-o cunună acòlo vei afla.
— Ei, ce e ? Ce e asta ? Ce te-ai roșit așa ?..
— Eu, pe de altă parte, mă duc să iau o scară,
Cu care-al tău Romeo să poată astă seară
La cuibul tău s'ajungă. Acum, tot ce e greu
Mi-arunci mie-n spinare ; dar las', te-oi vedea eu
Ce-o să te faci la noapte.—Mai ai ceva cu mine ?
- Julieta.*—De ce ?
- Doica.*—Mă duc la masă, căci n'am mâncat, știi bine.
- Julieta.*—Și eu, mă duc la preot. (pleacă, alergând).
- Doica.*— Incet ! Ce-alergi așa?..
- Julieta.*—Alerg, iubită doică, la fericirea mea.

TABLOUL VIII.

Chilia Preotului.

SCENA I.

Preotul, singur.

- Preotul.*—(intră, cu un paner pe braț) —
A zorilor lumină surâde nopței oarbe,
Dungând cu linii cerul,—și, pe când ziua soarbe,
Al negurilor abur, în spațiul diafan
Se-nnalță, roșu, carul de foc al lui Titan.
—'Nainte să dispară din flori și din răzoare

Răcoritoarea rouă,—eu, trebuie ăst mare
 Paner al meu să-l umplu cu ierburi și cu flori,
 Ce-ascund sucuri știute numai de vrăjitori.
 —Țărâna e și muma naturei creatoare,
 Și groapă-i este. Firea, în pânțele care
 O naște, în același se-ntoarce,— și astfel
 Vedem născând atâtea ființe ne la fel,
 Și totuși fiecare având câte-o virtute.
 Ce mari, ce felurite și ce nestrăbătute
 Sunt tainele naturei!.. Și tot atât de mari
 Sunt darurile-ascunse, din timpii legendari,
 În plante, ca și-n pietre. Nu e nimic pe lume,—
 Ori-cât de josnic,—care să n'aibă o anume
 Chemare, să nu fie de loc folositor ;
 Precum nu este iarăși sub soarele-arzător
 Nici o ființă, nici un obiect,—ori-cât de pline
 De daruri,—să nu-nceapă la rele să ne-ncline,
 Pe dată ce de ele am abuzat. Așa,
 Numai așa își poate o minte explica
 Cum ori-care virtute, rău întrebuițată,
 Sau dusă la excese,—nu numai câte-odată,
 Ci regulat se schimbă în vițiu,—și, invers,
 Un vițiu care are prilej în al său mers
 Să facă-o faptă bună, se-nnalță spre virtute.
 —Această mică floare, în fragedele-i cute
 Ascunde totdeodată și-un bine și un rău.
 Dacă o miroși,—e dulce, suav, parfumul său;
 Dacă o rupi cu gura, otrava-i te omoară.
 Tot ăstfel și în lume: adesea o comoară
 S'ascunde-ntr'o ruină și oamenii cu greu
 Înving în ei contrastul de bine și de rău.

SCENA II.

Preotul, Romeo.

Romeo. —Părinte, bună ziua.

Preotul. —

Și ție, voe bună.

Dar ce te-duce oare așa de vreme?.. Sună
 A griji, a neastâmpăr salutul tău, atât
 De timpuriu. Aznoapte, ți-a fost cumva urât?
 Urâtul și nesomnul sunt pentru noi, bătrânii, —
 Nu pentru voi, cei tineri. La voi, nu vin păgânii
 De fluturi ai hainei și crudei insomnii.
 — Deci, dacă vii la mine cu noaptea-n cap, nu vii
 De cât fiind-c'o grijă pe suflet te apasă.
 —Și, mai întâi, aznoapte unde-ai dormit?.. Acasă?..
 Nu. Spune drept. Așa e?

Romeo. — Așa e; n'am dormit
 De loc. Cu toate astea, nu știi ce odihnit
 Mă simt!..

Preotul. — La Rozalina ai fost.

Romeo. — O, nu!

Preotul. — N'ascunde, —
 Căci Dumnezeu te iartă.

Romeo. — N'am fost la ea.

Preotul. — Dar unde?

Romeo. — Am fost la o serbare, pe care-un vechiu
 dușman

Al meu, o dă Veronei în fiecare an, —
 Și-acòlo, fără veste, am fost rănit, părinte,
 Am fost rănit de moarte, de-o sfântă între sfinte,
 De-o zână între zâne, de-o floare între flori, —
 Și, dacă vii la tine, în fugă, până-n zori,
 Vii ca să-ți cer în grabă un leac, și pentru mine,
 Și pentru ea, — un balsam ce chinul să ne-aline, —
 Căci și eu am rănit-o pe ea, când m'a rănit.

Preotul. — Ce tot spui tu?.. Vorbește mai scurt, mai lă-
 murit.

Când vii la un duhovnic să-i ceri o dezlegare,
 De nu-i spui totul sincer, nu dobândești ertare
 De cât pe jumătate.

Romeo. — Atuncea, stăi să-ți spun.

Ființa pentru care sunt astăzi ca nebun,
 Știi cine e? E fi'ca lui Capoleto. Arde
 Același foc sălbatec, vibrează-aceleași coarde,

Și fulgeră același amor în amândoi.
 De-acum, orice obstacol dispare dintre noi.
 Ne-am înțeles în totul. Primește-a-mi fi soție.
 Tot ce ne mai rămâne e ca, prin cununie,
 Să consacram aceea ce firea a voit.
 Când, în ce chip și unde în taină ne-am vorbit,
 Ți-oi spune altă dată; acum, te rog, părinte,
 Grăbește cununia... grăbește-o!

Preotul Doamne Sfinte!
 Ce-i asta?.. Ce schimbare!.. Nu sunt trei luni, de
 când
 lubeai pe Rozalina,—și-acum văd că nici gând
 Nu ai de ea.—Cum! Asta se cheamă azi iubire?
 Eri, gemete și lacrimi și mâine nesimțire?..
 Prea Sfântă Născătoare! Și tu, Isuse blând!
 Când mă gândesc ce lacrimi văzut-am eu curgând
 Din ochii lui cât pumnul! cu ce adânci suspine
 Vorbea de Rozalina! cum alerga la mine,
 Să ceară mângâere!.. Și uite, uite-acum:
 Din focul de-altădată, n'a mai rămas nici scrum.
 E! Dacă asta-nseamnă amor la voi, cei tineri,—
 Dacă-ncepându-l Miercuri, îi puneți cruce Vineri,
 Atunci să nu vă plângeți că bietele femei
 Vi sunt necredincioase; nu, nu! voi, dragii mei,
 Sunteți mai rău ca ele.

Romeo.— Nu știu a cui e vina,
 Dar știu,—ad'o-ți aminte,—că pentru Rozalina
 M'ai dojenit.

Preotul.— Fiind-că prea te vedeam nebun,
 Și-n nici o pasiune excesul nu e bun.

Romeo.—Dar nu mi-ai zis adesea s'o uit?

Preotul.— Ți-am zis,
 așa e;

Dar nu ți-am zis: „băiete, azi stinge o văpaie
 Și mâine-aprinde alta”.

Romeo.— Ei! nu mă mai certă!
 Iubesc pe Julieta din inimă, și ea
 Tot astfel mă iubește. Pe când cu Rozalina...

M'am înșelat..

Preotul. De! Poate știa că mandolina
Amorului tău cântă un cântec învățat
De mult, pe din afară... D'aia te-o fi-nșelat
În așteptări...— Dar lasă! Văd că cu nerăbdare
Aștepți. Îți dau aceea ce-mi ceri. Am oare-care
Cuvinte, ale mele, să vă cunun.

Romeo.— Ce?

Preotul.— Sper,
Prin astă cununie,—întâi, pe un stingher
Să-l cumințesc,—și-n urmă să-mpac bătrâna ură
Ce-nvrajbă ale voastre familii.— [la cer] Te îndură,
Slăvite Doamne! Varsă mărinimia ta
Asupra-mperecherei ce leg,—și fă așa
În cât să nu le iasă în drum noui stavili, care
Lor chinuri să le nască, iar mie remușcare.

Romeo.—Amin! Și aidi, părinte! Unește-ne. Apoi,
Dac'ar veni chiar moartea, n'ar încăpea-ntre noi.

Preotul.—Asemenea avânturi, asemenea accente
Îmi plac,—dar nu sunt bune, când sunt prea violente.
Scânteia ce le naște, le și omoară,—tot
Cum flacăra și praful de pușcă, d'abia pot
Să-și dea o sărutare și se topesc îndată.
Sau mierea. Mierea-i bună, e dulce, parfumată,
Și, când o guști, îți place; dar, cum te lăcomești,
Te-nneacă, te dezgustă.—Așa și tu: iubești
Și ești iubit. Profită, dar nu la disperare.
Iubiți-vă temeinic, frumos, cu cumpătare.
Nu știi o zicătoare de mult? „Cel ce-a pornit
La drum în fuga mare, n'ajunge la sfârșit“.

Romeo.— (tresărind)—Părinte!..

Preotul.— Ce?

Romeo.— Un zgomot. Ea tre-
bue să fie.

Auzi ușor ce calcă pe scări.

Preotul.— Amorul știe
Și-n pânză de păianjen să calce, fără ca
Ș'o rupă. E ca fulgul, ca vanitatea..

Romeo.— (când apare Julieta) —
In fine !..

A!

SCENA III.

Aceiași, Julieta.

Julieta.—Bună seara, duhovnice.

Preotul.— Dă-i voe

Să te salute dânsul, în locul meu.

Julieta.— Nevoe

Va fi atunci, la rându-mi, să vă salut și eu,
Din nou.

Romeo.— Ah! Julieto!.. De simți și tu în tine
Aceași bucurie, pe care-o simt în mine
Acum, când 'mi-ești alături,—și, dacă poți găsi
Cuvinte s'o exprime,—atunci, vorbește!.. zi!..
Parfumul gurei tale văzduhul să-l îmbete,
A vocii tale harpă, iar s'o ascult cu sete
Și să-ngenunchi 'nainte-ți, într'un sublim avânt.

Julieta.— Când cine-va e-n stare să-nchege-ntr'un cu-
vânt

Tot ceea ce resimte, trist lucru! Cel ce știe

Cât are, nu se poate numi bogat; iar mie

Mi-e inima-ncărcată de-atâtea bucurii,

In cât ar fi zadarnic să-ncerc a le găsi.

Preotul.—Lăsați acuma vorba, și aidi! veniți cu mine,

Să isprăvim.—Nu mergeți?.. Ce! poate că vă vine

In gând să vă las singuri. Nu! asta, nu! Nu voi.

Intâi, altarul,—după, sunteți stăpâni pe voi.

ACTUL III.

TABLOUL IX.

O piață.

SCENA I.

Mercuțio și Benvolio

Benvolio.—Te rog, Mercuțio dragă, întoarce-te acasă,
Să nu-ntâlnim pe vr'unul din Capoleți.

Mercuțio.— Nu-mi pasă!

Benvolio.—Ba da, căci tu ești iute, afară-i cald...

Mercuțio.— Ei, și?

Benvolio.—O să se nască ceartă.

Mercuțio.— Știi cum vorbești tu?
Știi?...

Ca unul care intră într'o tavernă, cere
De băutură, spada o scoate cu plăcere,
O pune pe o masă, zicând «ce bine-ar fi
Să n'am de ea nevoie»,—și, cum i s'o-ncâlzi
Gâtlejul, îi abate, ia spada și se leagă
De oameni.

Benvolio.—Ce, adică, așa sunt eu?

Mercuțio.— Da, dragă.

Ești omul cel mai țănoș și cel mai arțăgos
Din toată țara.

Benvolio.— Bravo!

Mercuțio.— Și ce e mai frumos
E că vrei să dai lecții de cumpătare.

Benvolio.— Bine.

Zi! Zi-nainte! Spune mereu,—să văd cu cine
O să mă mai asemeni.

Mercuțio.— De-ar fi-n Verona doi

Ca tine, ați ucide întreg orașul. Noi
Știi că ne cam cunoaștem; așa e?.. Ești în stare
Să cauți nod de ceartă cuiva, fiind-că are
În barbă două fire mai mult ca tine.

Benvolio.— Minți!

Mercuțio.— Sau pe-altul, care-ar sparge alune între dinți,
Sunt sigur că l'ai face de trei parale, pentru
Că tu ai o alună la gât. Da; ești un centru
Provocător. Cum oul de gălbenuș e plin,
Așa plin de gălceavă ți-e capul. Din senin,
Dintr'un nimic, ți-abate. Nu te-ai certat aseară
Cu-un biet creștin, fiind-că tușise lâng'-o scară,
Pe care adormise cățelul tău?

Benvolio.— Ba da,
Fiind-că-l deșteptase din somn.

Mercuțio.— Aha! Așa?..
Dar cel-l'alt, croitorul, pe care la bătae
Ereai să-l iei...

Benvolio.— Nu este așa!

Mercuțio.— Ba da, așa e.

... Fiind-că îndrăznise să poarte haine noi,
C'o lună înainte de Paști?—Dar pe alți doi?
N'ai vrut să-i iei de ceafă?.. nu mai țin minte bine
De ce... a, da! fiind-că purtau pantofi ca tine,
Legăți cu panglici rupte.—Ei, de! spune și tu,
În astfel de condiții, poți să-mi dai lecții?.. Nu.

Benvolio.— De-ar fi exact tot ceea ce spui, eu, pân'acuma,
Ași fi murit de-o mie de ori. Atâta numă'
Că-i greu să crezi atâtea invenții; foarte greu.
—A! uite-un Capoleto!. Iți jur pe capul meu.

Merçuțio.—Și eu jur pe călcâie că nici nu-l bag în seamă.

SCENA II.

Aceiași, Tibald.

Tibald.—Salut pe cel cu care am de vorbit. Il cheamă Merçuțio.

Merçuțio.—A!

Tibald.—O vorbă.

Merçuțio.—Numai o vorbă?

Tibald.—Da.

Merçuțio.—De vrei, la vorba-aceea mai poți adăoga și-o lovitură.

Tibald.—Gata. Eu unul, n'am nevoie.

De cât să-mi dai prilejul.

Merçuțio.—Ia-l, fără să-ți dau voie.

Tibald.—Așa? Atunci, ascultă.

Merçuțio.—Ascult.

Tibald.—Sunt informat

Că tu și cu Romeo al tău ați concertat

Un plan ascuns, ca neamul întreg al lui Montechio,—

De-acord în contra noastră...

Merçuțio.—(oprindu-l) Ia stai!..

(apucându-și urechea cu mâna)—Ce-a zis, urechio?..

N'ai auzit tu bine? Sau e adevărat?..

A zis concert? acorduri?.. Poate m'o fi luat

Drept muzicant...—În cazul acesta, eu sunt gata

Să dau semnalul. Uite frumoasa, minunata

Baghetă (spada), cum așteaptă să-ncep; dar te previu

Că în concertu-acesta adesea o să fiu

În dezacord,—aceea ce n'are importanță,

Fiind-că noi...

Benvolio.—(întreerupând) Merçuțio! Prea mare cutezanță!

Ziua namiaza mare? Pe drum?.. Ori căutați

Un loc retras, în care puteți să vă certați,—

Ori vă vedeți de treabă. Vă vede lumea.

- Mercuțio.*— Lasă!
De ce-are ochi ? Să vadă.
- Benvolio.*— Ce, vrei scandal ?
- Mercuțio.*— Nu-mi pasă!..
Și nici nu fac pe pofta ori-cui.
- Tibald.*— Nu, nu ! Nici eu !
—Dar ai noroc și-ntr'asta, căci iată omul meu. (arată pe Romeo .
- Mercuțio.*—(uitându-se întra'colo).
Cum omul tău!.. Ei bravo ! Ai haz.—Dar ia vezi! bagă
De seamă-n omul ăsta, în sluga asta, dragă,
Să nu-ți găsești stăpânul. (intră Romeo).

SCENA III.

Aceiași, Romeo

- Tibald.* Romeo ! Intr'atât
De mare-i simpatia ce mi-o inspiri,—în cât,
Ca s'o pricepi, ajunge să-ți spun mai dinainte
Că ești un mizerabil.
- Romeo.*— Eu, Tibald, am cuvinte
Să te iubesc pe tine,—și de aceea-ți iert
Insulta... Jumătate de mai cunoaște, sfert,—
Tu mie mizerabil nu mi-ai fi zis.—Adio. (vrea să plece)
- Tibald.* Iți dăruiesc iertarea. Cum crezi tu c'ași primi-o
De la un copilandru ca tine!.. Inapoi!
Și apără-te! Ura-mi nu vrea s'aștepte. (vrea să scoată spada)
- Romeo.*— Voi
Vorbiți de ură, Tibald,—pe când eu înc'odată
Vă spun că am cuvinte să vă iubesc. Deci, cată,—
Tu, care porți un nume scump mie,—cată, zic,
De crede că Romeo ar vrea să-i fii amic.
- Mercuțio.*—(lui Romeo).—O, laș răspuns ! O, vorbe ne-
vrednice de tine !
(lui Tibald). — Ei ! Vânător de șoareci ! In gardă !..
- Tibald.*—(scoțând spada) Ce-ai cu mine ?
Ce vrei ?

Mercuțio.— Vreau numai una din cele nouă vieți
Din pieptu-ți de pisică.—Uitați-vă, băieți!
Uitați-vă cotoiul ce iute scoate spada!..
—Aidi! Ia-o de ureche!... Ce stai?. Dă-ne dovada
Atacurilor tale istețe,—s au, de nu,
Te sgării eu pe tine.

Benvolio.— Mercuțio! Ce faci tu?

Mercuțio.—Mă joc. (se bat) —Aidi! Una! Două!.. Să
te vedem, iubite,

Ce terță, ce „passadă“ mai faci...
(Tibald încercă o lovitură și n'o reușește).

A-ha! Inghite!..

Romeo.—(lui Benvolio) Și tu, ce stai?.. Desparte-i.

Benvolio.—(intervenind) Mercuțio!

Mercuțio.—(bătându-se) Ce poștești?

Benvolio.—Ești nobil... E rușine... Ce faci?

Romeo.— Nu te gândești?

Scandal pe stradă?..—Tibald!..—Mercuțio!..

Mercuțio.—(lui Tibald.) Aidi, amice!

Ce stai?

Romeo.— E nebunie ce faceți!.. Ce va zice

Și ce va face Prințul!.. Nu vă gândiți?.. E-oprit

Duelu-n stradă. Tibald!.. Mercuțio!..

(Lupta încetează brusc și Tibald pleacă)

SCENA IV.

Aceiași, fără Tibald.

Mercuțio. Sunt rănit.

Să vă găsească ciuma pe toți!.. N'am avut parte

Să-l frigăresc... cotoiul!.. Eu... sunt rănit de moarte...

Și el... el, nici o rană...

Benvolio.— Cum! unde te-a rănit?

Mercuțio.—Ici... o sgârietură... cât vârful de cuțit..

Dar e destul... ajunge...

Romeo.— N'ai grijă; rana-i mică...

Nu poate fi pericol.

Mercuțio.— Ce vrei să spui, adică?

Romeo.—Curaj!

Mercuțio.— Știu că nici nu e adâncă cât un puț...

Nici largă cât o ușă... dar e destul!—Te cruț...

De grija de-a mai trece pe-acasă... pe la mine...

Să-ntrebi cum merg... Eu, mâine... voi fi.. știi.. nu
mai bine

De dat la viermi...—Ah! Ciuma... sau dracul, dacă
vreți...

Să-i ia, și pe Montechii, ca și pe Capoleți!..

Auzi colò... o scârbă ca el... care se bate

Cu tactul... să m'atingă de moarte!.. Cum se poate!..

(Lui Romeo).—Dar și tu!.. cine dracul te-a pus între-
amândoi!..

Atunci a prins momentul... și m'a lovit!..

Benvolio.—

De! noi...

Romeo.—...Credeam că facem bine.

Mercuțio.—

Duceți-mă-n vre-o casă...

Pe-aproape... Ajutați-mi... Puterile mă lasă...

Să vă găsească ciuma pe toți, cum v'am mai spus! ..

M'ați mâncat fript!.. Benvolio!.. Ajută-mi... Mor...
sânt dus!..

(Se târăște, ajutat de Benvolio, într'una din case).

Romeo.—(singur). — Mercuțio! Scump prieten!.. Mori
jertfă cinstei mele.

Cu sânge a mea spadă s'ar cuveni să spele

Această îndoită rușine!.. Inșă, vai!

Vai, dulce Julieto! atâta farmec ai

Asupra mea, că par'că mi-ai stins și bărbăția.

Benvolio.—(revenind).—Romeo!..

Romeo.—

Ce e?.. Spune!.. Incepe agonia?

Benvolio.—Nu; a murit!.. Mărețul lui suflet, ce privea

Cu-atât dispreț pământul, spre ceruri zbor își ia.

Romeo.—Mort? Mort?.. O, zi fatală!.. Aceste ceasuri rele

Sunt numai începutul nenorocirii mele!..

—Dar Tibald, unde-i?

Benvolio.—(arătând). Tibald se-ntoarce furios.

Romeo.—Se-întoarce, da! se-ntoarce semet, victorios,

Pé când Mercuțio zace, mort.—Fugi, mărinimie!
Nu te mai vreau! In lături!.. Și vino tu, mânîe,
De mă-ntărătă! (Intră Tibald).

SCENA V.

Romeo, Benvolio, Tibald.

Romeo— Tibald!
Tibald.— Ce vrei?
Romeo.— Ia-ți înapoi
Cuvântul mizerabil ce mi-ai svârlit. Din noi,
Trebui să plece unul la cer, unde-l așteaptă
Al lui Mercuțio suflet. In gardă!.. (se bat).
Tibald.— Tu, necoaptă
Și otrăvită poamă! tu du-te după el!
Romeo. Și eu, dar și mișelul de Tibald.
Tibald.— Mai mișel
Ca tine, e vr'un altul?
Romeo.— E cel care primește
Acum răspunsul: iată-l!.. (il omoară).
Benvolio.—(care pîndea). Romeo!.. Stăi!.. Sfârșește.
Vin oameni!.. Vine Prințul!
(Văzând pe Tibald căzut). —Cum!.. Ce?.. L'ai omorât?..
Fugi, să nu te condamne la moarte!.. Nici atât
Nu vrei să faci?.. Romeo! gîndește-te...
Romeo.— Vai, soartă!..
Cum îți bați joc de mine!..
Benvolio—(silindu-l să fugă). Treci pe sub astă poartă
Și fugi! fugi din Verona!.. (Romeo pleacă).

SCENA VI.

*Benvolio, Prințul, Montechio cu soția, Capoleto
cu soția, alții.*

Prințul.— Ce-aud?.. Că vre-o câți-va
Mișei vor să mă-nfrunte, călcînd porunca mea?..

Ce s'a-ntâmpat?..

Benvolio. Alteță! Toată nenorocirea
Se poate spune-n două cuvinte. Rătăcirea
Lui Tibald pe Mercuțio a omorât și-atunci
Romeo, uitând poate severele porunci,
'Și-a răsbunat amicul, pe Tibald omorându-l.

D-na Capoleto. —(văzând mortul).—L'a omorât pe Ti-
bald!.. Alteță!.. Ți-este rândul
Să faci dreptate!.. Tibald! iubitul meu nepot!..
Vai! te-a ucis! Un sânge vărsat pretinde tot
Tot sânge. Răsbunare, Alteță! Răsbunare!..

Printul.—Benvolio! Povestește cine-a-nceput și care
E vinovatul.

Benvolio.— Tibald. El a venit, pornit
Pe ceartă; iar Romeo, din contră, i-a vorbit
Cu minte, cu blândețe, rugându-l mult, fierbinte,
Să uite vechea ură și să-și aducă-aminte
Că e oprit duelul și că, de-ar auzi
Alteța Voastră, aspră pedeapsă i-ar lovi.
Cu toate astea, Tibald nu s'a putut abține
A-l provoca. Mercuțio,—o fire, cum știți bine,
Mai iute,—a scos spada și lupta a-nceput.
Romeo, ca un frate i-a dojenit și-a vrut
Intâi și-ntâi cu vorba să-ncerce să-i despartă;
Dar, pentru că-ncercarea vedea că e deșartă,
S'a interpus,—și-n clipa aceea, nu știu cum,
Print'r'o mișcare, Tibald a-mpuns, culcând în drum
Pe-al său rival. Atuncia, Romeo-npins de ura
Ce Tibald i-ațâțase, n'a mai putut natura
Să-nfrângă, a scos spada și, până să-i opresc,
A și ucis pe Tibald.—Atât e tot. Primesc
Ori-ce pedeapsă, dacă..

D-na Capoleto.— Nu-l crede-Alteță! Minte!..
E rudă cu Montechio. Ești drept și-atot putinte,
Alteță! Pedepsește!.. Romeo a ucis
Pe Tibald,—deci, să moară și ell..

Montechio.— Precum a zis
Benvolio, care martor a fost,—Romeo nu e

De cât răsbunătorul amicului său. Spue
Alteța Voastră dacă nu este-așa.

Printul.—

Ori-cum,

E vinovat. De-aceea, chiar astăzi, chiar acum,
Să plece din Verona. Il exilez. E vreme
Să dau o pildă celor ce nu știu a se teme
De ordinele mele. Destul am tolerat!
Destule nesupunerii și-abuzuri am iertat!...
Să nu-ndrăsnească nimeni să-mi ceară îndurare;
Iar el să plece-ndată, căci altfel nu mai are
Mult de trăit.—Cadavrul, luați-l... Și să știți
Că cine iart'o crimă, e criminal.—Porniți!..

(*Intâi, Printul; apoi cei-l'alți, es.*)

TABLOUL X.

Grădina lui Capoleto

SCENA I.

Julieta, singură

Julieta.—Spre a lui Phoebus grotă, în depărtări pier-
dute,—

Fugari cu foc în aripi, zburati! zburati mai iute!...

A lui Phaeton mână gonească-vă-napus,

Pe țarmii, către cari de-atâtea ori v'ați dus

—Iar tu, iubită noapță eternă, preoteasă

A lumii și-a iubirei,—întinde a ta deasă

Perdea, și curioșii orbește-i, ca să pot

Primi pe-al meu Romeo în brațe și să-nnot

În mări de fericire. Amanților le este

În deajuns lumina din ochi. Cu ea, trec peste

Ori ce. De-aceea ochii le strălucesc, și tot

De-aceea și amorul e orb.—Ah! înc'odată

Te chem, miloasă noapțe, matronă-nvestmântată

În negru. Vin'o! vin'o și-nvață-mă, te rog,

Cum pot al meu tezaur, dat dragostei zălog,
 Să-l pierd,—spre a obține un altul, mult mai mare?
 Și, când veni-vei, ado-l pe-al meu Romeo. Zboare
 Mai repede și fie, în haosul tău orb,
 Mai alb de cât zăpada pe pana unui corb.
 Iar când va fi să moară, să mi-l prefaci în stele,
 Ca astfel să lucească pe-ntinsul bolței tele,—
 În cât, întreg pământul, căzând înamorat
 De tine, să se surpe al Soarelui palat.
 —A! Uite doica!.. Dulce și elocințe-i este
 Cuvântul, căci mi-aduce de la Romeo veste.

SCENA II.

Julieta, Doica.

Julieta.—E! ce mai știi?.. Ce face?.. Și ce-ai adus?
Doica.—(posomorâtă) Nu vezi?
Julieta.—A! Scara.
Doica.— Ei, da! Scara. (aruncă o scară de mătase).
Julieta.— Dar ce e? De ce șezi
 Așa posomorâtă și mâinile cu jale
 Îți frângi?...
Doica.— O, zi grozavă! O, dușmăniile fatale!
 Nenorocire!..
Julieta.— Cè e?
Doica.— S'a dus, vai!.. A murit!..
 Și noi, suntem pierdute!.. Ceas! ceas afurisit!
 L'au omorât, sârmanul!.. Dar cum e cu puțință?..
 Și tocmai tu, Romeo?. Tu tocmai?
Julieta. Ce ființă
 A iadului ești, doică, de mă torturi astfel?
 E mort Romeo?.. Spune!. Cum!... S'a ucis chiar el?..
 Sau l'a ucis un altul?.. Ci spune-odată! Spune!
 Un singur „da“ ajunge! ajunge, spre a pune
 Sfârșit torturei mele. Iar dacă n'a murit,
 Zi „nu“! Nu știi ce mare și ce nețăr murit
 Hotar au aste două cuvinte!.. Fericirea

Sau moartea mea, de ele depind. Care e știrea?
Răspunde!..

Doica.— Vai! ce rană adâncă!.. drept aci. (în partea
inimei).

Și erea galben... galben!.. Și plin de sânge!.. și
Pe haine, numai chiaguri!.. Când l'am văzut, de groază,
Nici ochilor sub ploape nu le venea să creadă.

Am împietrit... vederea-mi s'a stins... și-am leșinat.

Julieta.—O, inimă sărmană, ce-atât te-ai torturat,
În țândări te sfărâmă!.. Lumină, încă vie

În ochii mei, te stinge! te stinge pe vecie!..

Iar tu, pământ din mine, întoarce-te-n pământ!

Aceeași surdă piatră și-același surd mormânt

Pe tine și Romeo într'un sicriu ne-nchidă!..

Doica.—Ah! Tibald!.. suflet nobil!.. Cum!.. cum să
te ucidă,

Pe tine, scump prieten?.. Și cine-ar fi crezut

Să mori tu înainte-mi!..

Julieta.— Pe Tibald l'ai văzut

Dar mort,—nu pe Romeo.

Doica.— Pe Tibald, da! pe dânsul.

Julieta.—(veselă). Ah! re-nviez în fine!

Doica.— Nu re-nvia! ci plânsul

Te-nnece, căci Romeo,—fiind-că la ucis

Pe Tibald,—în amarnic exil a fost trimis.

Julieta.—Vai! ce vrăjmașe vânturi, ce groaznică furtună

De pretutindeni suflă asupra mea!.. Nebună

Sânt? sau visez?.. Mai spune odată ce mi-ai spus!..

Adevărat e?.. Tibald, mort,—și Romeo, dus?

Adevărat e, doică?.. Nu e alucinare?

—Atunci, trompetă, sună sinistra adunare

La ceasul judecăței din urmă!.. Nu mai am

De ce trăi pe lume,—când tot, tot ce iubeam

S'a dus!..

Doica.— Vai! din păcate și din nenorocire,

Așa e.—Azi, în lume, tot, tot e amăgire.

Bărbatul, nu mai știe să fie nici cinstit,

Nici credincios, nici sincer. Minciuna l'a robit.

Toți sunt niște fățarnici, niște sperjuri, da! niște Sireți, cari cu vorbe au darul să ne miște, Și, cum ne-au prins, adio!...—Ah! cum ași bea ceval. Nenorocirile-astea m'au prăpădit... Ași da Nu-ș'e, pe-o picătură de vin.—Blestem să cadă Asupra lui Romeo!

Julieta — Ba tu să cazi grămadă,
Usca-ți-s'ar gâtlejul, cu care-l blestemași!..
Romeo n'are suflet fățarnic; nu e laș;
Nu merită asemeni blesteme să audă.

Doica.—Cum! Lauzi pe acela ce ți-a ucis o rudă?

Julieta.—El mi-e mai mult ca rudă,—mi-e soț. Și
n'a ucis,

De cât fiind-că Tibald erea și el decis
Pe dânsul să-l omoare. Nu știu, n'am fost de față
Să văd,—dar presimțirea din mine mă învață
C'așa e, că nu poate să fie altfel, nu!
—Iar dacă ăstfel este, de ce mai tremuri tu,
Sărmane corp?.. Voi, lacrimi, de ce mai curgeți încă?
De ce nu stați acolo, în peștera adâncă
A ochilor mei turburi?..—Vrăjmașul ne-mpăcat
Al lui Romeo, mort e... iar el, el a scăpat,
E neatins, trăește... Ce vreți noroc mai mare?
Ce vreți mai bună soartă?.. Și-atuncea, de ce oare,
Furtună de suspine, de ce n'ai încetat?..

—De ce? Fiind-c'o veste mai crudă m'a-njunghiat.
Ași vrea s'o dau uitărei, dar mi-e peste putință,—
Căci pe-al meu gând apasă, precum pe-o conștiință
De vinovat apasă o crimă.—De murea,
Nu unul, ci o sută de Tibalzi, viața mea
Tot n'ar fi fost lovită cu-atâta-nversunare,
Cum mi-a lovit-o vestea c'al meu Romeo n'are
Să mă mai vadă,—vestea cumplitului exil.

Doica.—Nu vrei să-ți vezi părinții?.. In jale, un copil
Dator e să-i mângâe.

Julieta.— Ce crudă ironie!

Să-i mângâi? eu, pe dânsii, să-i mângâii?..—Bine. Fie.
Doica.—Să mergem. Adineaori, la Tibald i am lăsat.

Plângeau nenorociții. !..

Julieta.— Ori-cât i-ar fi-ntristat
Această moarte,—plânsul lor tot o să se curme
Mai repede, ca aste întipărite urme
De lacrimi, cari strigă: „Romeo e-n exil“.
—Ia scara.—Biată scară! Găsește alt azil,
Aiurea, într'o altă iubire. Pe-amândouă
Ne-a amăgit destinul. Eu, așteptam o nouă
Și fericită viață; tu, trebuia să fii
Cărarea către patu-mi de nuntă... Dar veni
Un vânt și pe Romeo mi-l smulse,—căci se vede
Că-i scris să mor fecioară și văduvă.

Doica.—(sprijinind-o să umbie). Vai!..

Julieta—(zdrobită). Crede
Că nu pot merge, doică... De-abia mă pot mișca...
Mă lasă, cu durerea ce geme-n fi'nța mea.

Doica.—Atunci, rămâi.—Romeo, înștiințat de mine,
Veni-va astă noapte.

Julieta. Unde-i ascuns? La cine?

Doica.—La fratele Laurențiu.

Julieta.— Dându-i acest inel, (îi dă un inel),
Să-i spui c'aștept un ultim adio de la el.

TABLOUL XI.

Chilia Preotului.

SCENA I.

Preotul, Romeo.

Preotul.—(vine de afară și chiamă dintr'o chilie vecină).
Ființă prigonită! Romeo!.. Vin'o-ncoace!..
Zădarnic lupti cu soarta. Nimica nu-i poți face.
Prea te-a-ndrăgit durerea.

Romeo.—(apărând). Ce veste?.. Ce-ai aflat?
Sentința princiară, o știi? S'a dat?

- Preotul.*— S'a dat.
- Romeo.*—Ce? Moartea?..
- Preotul.*— Nu. Exilul.
- Romeo.*— Exilul?.. Fie-ți milă
De mine, și zi moartea!.. Cel care mă exilă
Nu știe, nu-și dă seama că-ntr'un mormânt ași fi
Mai vesel, ca-n galera exilului.
- Preotul.*— Taci, și
Te liniștește. Prințul te isgonește numa'
De-aicea, din Verona.
- Romeo.*— Ce! Socotești acuma
Că soarta mi-e mai dulce?
- Preotul.*— Dar negreșit că da.
Italia e mare... O poți cutreera.
Poți chiar în restul lumii...
- Romeo.*— (întrerupându-l). În restul lumii?.. care?
Afară din Verona mai este lume oare?
Nu! Lumea mea, părinte, aici e, în acest
Oraș. Încolo, nu e de cât un iad funest,
O temniță lugubră, o viață infernală!..
Gonit dar din Verona de soarta mea fatală,
Sunt ca gonit din lume, sunt mort între cei vii, —
Și deci, rostind sentința pe care-o auzii,
Ce faci tu? îmi tai capul și crezi că nu mă doare,
Dacă mi-l tai cu-o bardă de aur!..
- Preotul.*— Cuvântare
Greșită și ingrătă.
- Romeo.*— De ce?
- Preotul.*— Fiind-că știi
Că legea îi omoară pe ucigași...
- Romeo.*— Și?
- Preotul.*— ..Și,
De vreme ce pedeapsa de moarte ți-e schimbată
În isgonire, Prințul ți-a dat o neuitată
Dovadă că voește să scapi. A fost uman.
Pricepi tu?... Ași! de unde să mă pricepi!..
- Romeo.*— Dușman

Mi-a fost,—iar nu prieten!..—Ți-am spus că, pentru
mine

Pământul, cerul, lumea, tot ce e rău și bine,
Tot e acolo unde e Julieta mea.

Ori-ce obiect, ori-care ființă, ori-ce stea,
Ori-ce-animat,—un câine, un șoarece,—o pisică,

O pasăre, o muscă,—în fine, cea mai mică
Viețuitoare, este mai fericită ca

Romeo, căci o poate atinge sau vedea,—

Pe când nenorocitul de mine n'are voie

S'o vadă!.. Cred acuma că nu mai e nevoie

Să-ți spun că orice moarte,—prin ștreang, sau prin
cuțit,

Sau prin otravă,—sigur că mi-ar fi convenit

Mai bine, de cât vorba aceea-ngrozitoare,

De cât exilul!.. Iadul, cu ale lui cuptoare,—

În care condamnații, urlând, își ispășesc

Păcatele,—chiar iadul și demonii, gândesc

Că fug de vorba asta!.. Cum, așa dar, tu, frate,

Tu, preot,—tu, duhovnic,—tu, care erți păcate,—

Tu, care mi-ești prieten,—cum ai avut atât

Curaj și sânge rece să-mi pui cuțitu-n gât

Cu ucigașa vorbă «exil»?

Preotul.— Vin'o-ți în fire,

Orbitule! și-ascultă.

Romeo.— Ce? Iar vre-o neagră știre?..

Iar vr'un cuvânt oribil?

Preotul.— Nu. Vreau să lămurim...

Romeo.—Ce?

Preotul.— Starea ta.

Romeo.— Ce stare! Și ce să mai vorbim!..

Noi, nu ne putem unul cu altul înțelege.

Nu simți ce simt eu. Niște cuvinte sacrilege

Ți par firești, fiind-că nu ești în pielea mea.

Depart ești de mine, ca viermele de-o stea.

—Dac'ar fi altfel, dacă ar curge și în tine

Un sânge tânăr, dacă ai adora ca mine

Pe Julieta, dacă n'ai fi căsătorit

De cât de-o oră, dacă pe-un Tibald îndârjit
 L'ai fi ucis, și dacă ai ști că-ți stă-nainte
 O-ntreagă viață moartă,—atunci, ai ști, părinte,
 Ce-nseamnă disperarea, și altfel mi-ai vorbi,
 Și mâinile ți-ai frânge, și pieptul ți-ai lovi,
 Și unghiile carnea le-ai pune s'o sfâșie,
 Și părul ți l'ai smulge, și ca-ntr'o agonie
 Te-ai tăvăli, ca mine, pe palma de pământ,
 Ce nu mi-e încă groapă, dar îmi va fi mormânt!..

(Se tăvălește pe jos, după ce a pus în faptă fiecare din frazele spuse).

Preotul (auzind că bate cineva la ușe).

E cine-va la ușe.—Ridică-te și du-te
 Alături, de te-ascunde.

Romeo Nu! Mințile-mi pierdute
 Îmi poruncesc, din contră, să nu mă mai ascund.
 Afară numai dacă, din marea fără fund
 A suferinței mele, s'o ridica de-odată
 O ceață de suspine și m'o-nveli.

Preotul (celui ce bate iar la ușe).— Indată!..

— Romeo!.. Fii cu minte. Ascunde-te.—Ce? Vrei
 Să te-aresteze?.. Poate că-i vr'unul dintre cei
 Ce te cunosc. (Celui d'afară). — Indată!.. Viu! Viu!..
 Ce! n'ai răbdare?..

(lui Romeo). — Aidi! Treci aici, alături.

Romeo.—

Nu.

Preotul.—

Ce-ncăpăținare!

(spre ușe).—Ei! Cine e acolo?.. Ce vrei?

Doica (de afară). —

Trei vorbe.

Preotul.—

Știu;

Dar despre ce?

Doica.— Dă-mi drumul, și-ți spun îndată. Viu
 Din partea Julietei.

Preotul.—

Atuncea, intră.

SCENA II.

Aceiași, Doica.

Doica (intrând repede).—

Sfinte

Duhovnice! Cucernic și milostiv părinte!..

- Te rog.. te rog răspunde-mi.. răspunde-mi iute..
- Preotul.*— Ce?
- Doica.*—Unde-i bărbatul doamnei? Romeo unde e?
- Preotul.*—Romeo?.. Uite-l. Zace în lacrimi.
- Doica.*— Vai! Sărmanul!..
Ca și stăpâna... tocmai ca ea!..—Cine-i dușmanul
Ce le-amărăște viața astfel?..—Da. Par'c'o văd
Pe ea, pe Julieta... Ce soartă!.. Ce prăpăd!
Și ea se tăvăleşte tot astfel... și suspină,
Și plânge, și iar plânge, și iar suspină... Plină
De jale-i toată casa. Ferească Dumnezeu!
—Ridică-te, Romeo.
- Romeo.* (tot lungit).—Cine mă chiamă?
- Doica.*— Eu.
- Romeo* (ridicându-se). — Ce vrei?
- Doica.*— Fii om. Rezistă semeț nenorocirei
Și scoală-te de-acòlo. In numele iubirei
Ce-ți poartă Julieta.
- Romeo* (ca ametit). — A! tu ești, doică?.. Tu?..
Ce face Julieta? Mă blăstemă ea?.. Nu.
Așa e?
- Doica.*— Nu.
- Romeo.*— Dar poate mă ia drept un smintit,
Drept gâde, care patul de nuntă i-a mânjit
Cu sânge.
- Doica.*— Nu, Romeo. Sărmana mea stăpână
Nu zice nici o vorbă,—ci plânge, plânge... până
Și lacrimile-i seacă. Rar câte-un tresărit
O face sau pe Tibald să-l cheme-nnăbușit,
Sau dornic să șoptească: «Romeo!»
- Romeo.*— Nu!.. Minciună!..
Nu dornic, ci amarnic! căci numele meu sună
Ca un sinistru șuer de glonț, cu care eu
Pe dânsa am ucis-o, atunci când brațul meu
A omorât pe Tibald.—In care parte, unde,
In ce pustiu din corpul meu ticălos, se-ascunde
Afurisitu-acela de nume ce port eu,
Ca să-l retez de-acòlo!.. (scoate pumnalul).

Preotul.— Taci, pentru Dumnezeu !..
 Și dă pumnalu-n lături.—Bărbat ești tu? Vestmântul
 Și chipul ți-or fi poate, ca formă,—dar cuvântul
 Și gârlele de lacrimi sunt de femeie,—iar
 Cât pentru fapte, semeni mai mult c'o fiară.—Chiar
 De-ar fi cum spui tu, ăstfel vrei să sfârșești?.. Rușine !.
 —Mai bine du-te-ndată la Julieta. Cine
 Alt, dacă nu bărbatul, s'o consoleze?—Dar
 la seama să nu-ntârzii prea mult, căci în zadar
 Ai mai căta scăpare: te-ar aresta îndată
 Cei puși să spioneze dac'ai plecat. Pe dată
 Ce-o vei vedea, ia drumul spre Mantova, și stai
 Acòlo, până-n ziua când vei putea să ai
 Mult așteptata veste că am găsit în fine
 Prilej de-a spune lumii că la altar, prin mine,
 Tu și cu Julieta ați fost căsătoriți,—
 Că vechea ură între părinții dușmăniți
 S'a potolit,—că Prințul, rugat de noi, te iartă
 Și că-te poți întoarce de la o viață moartă,—
 Cum zici,—la fericire.—Tu, doică...

Doica.— Eu.

Preotul.— ...te du
 Numai de cât acasă. Auzi ce zic?

Doica.— Cum nu!

Preotul.—Și, profitând de jalea ce zici că-i stăpânește,
 Silește-i să se culce de vreme.

Doica.— Da.

Preotul.— Vestește

Apoi pe Julieta că soțu-i va veni.

Doica.—Ce om bun ești, părinte !.. Zău! Eu, dacă n'ași fi
 Acum așa grăbită, ași sta și-o zi, și două,
 Să tot te-ascult. Sfânt lucru e-nvățătura!.

Preotul.— Nouă

Ne e mai grabă, doică. Fugi! Du-te.

Doica (se depărtează).— Am plecat

(întorcându-se). — A !..

Preotul.— Ce mai e?

Doica (scoțând inelul).— Uitasem ceva. Uite,
mi-a dat
Stăpână-mea inelul acesta. (Il dă lui Romeo și pleacă).
Romeo (luându-l).— Pentru mine?
O! rază de speranță! Curajul îmi revine.
Preotul.—Ei, vezi, așa.—Acuma, sunt obosit.. Te las.
Romeo.—Iar eu, sbor lângă cine m'așteaptă.—Bun rămas.

TABLOUL XII.

Odaia Julietei.

SCENA I.

Romeo și Julieta (pe treptele unei ferestre).

Julieta.—Cel vrei să pleci, Romeo?... Mai e până la ziuă.

Mai stai! Mai stai, iubite. Nu-mi zice înc'adio,

Căci pasărea, pe care acum o auziși

Cântând ascunsă-n umbra vecinului frunziș,

Nu este ciocârlie,—privighetoare este.

Romeo.—Ba nu, e ciocârlie, iubita mea. De veste

Ne-a dat că dimineața se-apropie... și vezi?

Vezi còlo cum lumina, răsbînd printre grămezi

De nori, cu dungi de aur brăzdează răsăritul?

Semn c'ale nopței torțe își fumegă sfârșitul;

Semn că pe-un munte ziua, ce raze va ploua,

Incepe să se suie, ca să se uite-ncoa.

—Ori plec, să scap cu viață, —ori stau, să mor.

Julieta.—

Iubite,

Te-nșeli. Lumina-aceea, cu linii poleite,

Nu e lumina zilei. Nu. E vr'un meteor,

Trimes 'nadins de soare, ca-n drumu-ți călător

Spre Mantova, să-ți fie luminător de cale.

—Mai stai, deci; nu te duce.

Romeo.—

Mă-nchin voinței tale...

Pedeapsă, închisoare, chin, moarte chiar...

Julieta.—

O, nu!

Romeo.—...Le-aștept voios, nu-mi pasă !.. de vreme ce
vrei tu.

— Zic dar și eu ca tine că licărirea-aceea
Ce rupe pânza nopței, colò,—nu e scântea
Din ochii dimineții, ci palidul reflect
Al lunei muribunde, iar magicul efect
Al cântecului care tăcerea o sfășie,
Așa e, nu e cântec strident de ciocârlie,
Ci al privighetoarei concert,—căci ah ! nu știi,
Nu știi ce dor mă arde să nu mai plec de-aci.

Julieta.—Ba nu ! aveai dreptate, iubitul meu. Așa e
E ziua. Uite-o !.. Vine.. O vezi ?.. Intră-n odaie...
Și-aceea care țipă acum în aer, e
Ea, ciocârlia.—Doamne ! s'a zis, nu știu de ce,
Că cântecul ei este plăcut. O fi ; dar poate
Să-mi placă mie-un cântec, care-mi dărmă toate
Speranțele ? Nu.—Alții, pretind, cu drept cuvânt
Că ochii ciocârliei și-ai broaștei la fel sunt
Și că fac schimb adesea. Mai bine schimb ar face
Cu glasurile ; poate că ne-ar lăsa în pace
Atunci, și nu te-ar smulge de lângă mine.—Vai !
Lumina se mărește din ce în ce..

Romeo.— Mai stai !

Julieta.—Nu, nu ! Ești în pericol... Te rog, Romeo,
pleacă..

Romeo.—Cu cât ne-nneacă ziua mai mult, cu-atât
se-nneacă

Și viața noastră-n neguri !..

Julieta.— Taci ! nu mă dispera

Și du-te.

Doica (din ușe).—Julieto !..

Julieta.— Ce, doică ?

Doica.— Mama ta

S'a deșteptat, se-mbracă și-mi pare c'o să vie
Incoa. Să bagi de seamă. (dispare).

Julieta (deschizând fereastra).—Pe voia ta să fie,
Lumină : intră-n casă,—și lasă viața mea
Să sboare.

Romeo.— Încă, încă o sărutare.

Julieta.— Da.

(După ce se sărută, Romeo începe a se coborâ pe scara de mătase)

Cum! Pleci?.. Mă lași, Romeo?.. Așa curând?.. Iubitul,
Prietenul, stăpânul meu... Par'că e sfârșitul
Pământului, fereastra pe care te cobori!..

— Să-mi scrii des, des... de două, de cinci, de zece ori
Pe zi... Auzi, Romeo? să-mi scrii, căci, pentru mine,
În fie-care clipă va fi o lună. Cine,
Ah! cine-mi poate spune, de-ași socoti așa,
Câți ani vor trece până să te mai pot vedea.

Romeo.—Promit, promit, iubito, să născocesc ori-care
Prilej, spre a-ți trimete o lungă sărutare.

— Adio!..

Julieta.— Vai! adio.—Și spune-mi: mai speri tu

Să fii al meu vre-odată și eu a ta? sau nu?

Romeo.—Sper,—și atâtea chinuri ce azi ne stau nainte,
Vor fi atunci o dulce aducere aminte

Și vom vorbi de ele cu drag.

Julieta.— Eu însă sânt

Cu inima cernită de-un trist presimțimânt.

Da, când mă uit acuma cum te cobori, îmi pate

Că te cobori, cadavru, într'un mormânt, în care

Te voi urma.

Romeo.— Părere.

Julieta.— Poate, iubitul meu.

— Dar ce-i? Mă-nșeală ochii? sau palid ești?...

Romeo.— Și eu

Tot palidă pe tine te văd. Ne-a supt durerea

Tot sângele.—Adio!.. (dispare, coborând).

Julieta.—(uitându-se după el). Adio, mângâerea

Și viața vieței mele!..—Iar tu, tu soartă, fii

Așa cum zice lumea, fii schimbătoare, și

Trimite-mi pe Romeo mai iute. (trăsarind). Cine vine?

Mama.—(de afară). Dormi, Julieta?

Julieta.— Mama?.. În zori de zi, la mine?

Semn rău.

SCENA II.

Julieta, Mama

Mama.—(intrând).—A! Ești deșteaptă?..—Cum te simți
ast-zi?

Julieta.— Rău.

Mama.—De ce? Tot plângi pe Tibald?.. Gândești că
plânsul tău

Din groapă îl va scoate?.. Nu. Și-apoi chiar să fie
Aceasta cu puțință, el tot nu reînvie.

Deci, mângâie-te. Dorul coprins într'un regret
E bun, dar cu măsură; altmintreli, ți-o repet,
Inseamnă slăbiciune.

Julieta.— O pierdere-așa mare,
Cum să n'o plâng?

Mama.— Printr'asta, sporești a ta-ntristare,
Dar nu-l poți reîntoarce pe mort.—Sau poate că
Nu plângi atât pe Tibald, cât plângi faptul că stă
Nevătămat cel care l'a omorât.

Julieta.— Și cine
E-aceia? Il știi, mamă?

Mama.— Cum să nu-l știu? Vezi bine.
Mișelul de Romeo.

Julieta.— Departe e de-a fi
Mișel. Și cerul crima să-i ierte,—precum și
Eu l'am iertat,—cu toate că-n lume nu există
Alt om, care s'arunce în inima mea tristă
Mai neagră suferință ca el.

Mama.— Dar pentru ce?
Fiind-că tot trăește?

Julieta.— Fi'nd-că departe e
De-aceste două brațe.—Ah! Doamne! Doamne!.. oare
De ce să n'am eu dreptul, mai scump ca o favoare,
De-a răsbuna pe Tibald eu însămi?..

Mama.— În curând,
Proscrisul va dispărea din lume.

Julieta.— Ce-ai de gând?

Mama.—Un om al meu, în taină, la Mantova va merge,
Cu-o doctorie, care, în cinci minute, șterge
Și ultimele urme de viață. Cred c'atunci,
Știind că ucigașul e mort, o să-ți arunci
A sufletului haină cernită.

Julieta.— Da. Așa e.
Unica mea dorință,—ce-mi arde ca vâpae
În piept,—e pe Romeo să-l mai văd iarăși... Mort,
Mort pân'atunci e bietul meu suflet,—și greu port
Povara, dată mie, prin moartea unei rude!..
—Tu dar, trimete-mi omul...

Mama. Sst !...
Julieta.— Nimeni nu ne-aude.

—Și eu, voi da otrava, care va adormi
Îndată pe Romeo.—Ah! mamă, dac'ai ști
Ce rău grozav îmi face s'aud mereu ăst nume,
Să știu că el acuma e ca pe altă lume,
Să nu-l am lângă mine de loc și să nu pot
Cu sete să împrăștii asupra lui, tot, tot
Amorul ce lui Tibald purtam.

Mama.— În schimb, copilă,
Ți-aduc o bună veste.

Julieta. Precum un pic de milă
Alină o durere, așa un blând cuvânt,
În vremuri de restriște, e balsam.—Care sunt,
Sau care este știrea aceea ?

Mama.— Ai un tată
Neprețuit, un înger. Cu inima-ntristată
Văzându-te,—ca jalea să-ți poată risipi
Mai iute,—îți vestește o mult dorită zi,
O fericire.

Julieta.— Care ? Când ?

Mama.— Joia viitoare.
Distinsul conte Paris, ca-n zi de sărbătoare
Gătît, la Sfântul Petru veni-va să te ia.

Julieta.—De ce ?

Mama.— Să faceți nunta.

Julieta.— Cum ! Eu, soția sa ?..

Nu!—Tot pe Sfântul Petru vă jur că nici odată
Nu voi lua pe Paris. Și, mai întâi, mirată
Sânt de această grabă. Ce fel? Mă măritați,
'Nainte ca acela pe care soț mi-l dați
Să fi-ntrebat ce este în inima mea?..—Mamă,
Te du și spune tati să cate să-și dea seamă
Că nu e încă vremea să mă mărit și că,
In ziua când acòlo vom fi, mai bine să
Mă dea după Romeo, ce inamic vă este,
De cât după un Paris. Iar cât despre-a ta veste,
Frumoasă e! ce-i dreptul. Nici nu mă așteptam.

Mama.—Deci, nu primești!

Julieta.— Nu, mamă. Și-așa să-i spui.

Mama.— Nu am

Nevoe să-i spun, pentru că vine. Spune-i dară
Tu singură,—și cată de nu fii prea amară.

SCENA III.

Mama, Julieta, Capoleto, Doica

Capoleto.—(intrând).—Ce!.. Tot așa?.. Tot ploaie de
lacrimi?..—Ee!.. Destul!..

Precum de multă apă pământul e sătul,
Tot astfel și-astă moarte sătulă-i de suspine.
—In mica ta ființă, sunt, dacă judeci bine,
O mare, o furtună și-o luntre. Marea, e
Acest potop de lacrimi, crescând din ce în ce;
Furtuna, e făcută din desele-ți suspine;
Iar luntrea e plăpândul tău corp, care simt bine
Că are să sfârșească prin a se sfărâma.
De ce nu-ți dai silință măhnirea a-ți curma?..

(Nevestei).—I-ai dat și ei de știre?.. I-ai spus ce-am
hotărât?

Mama.—I-am spus.

Capoleto.— Ei! și ce zice? Sânt sigur că atât.
Așteaptă.

Mama.— Din potrivă. A zis că nici gând n'are
Să se mărite.

Capoleto. Bravo! Frumos răspuns!..—Și oare
De ce nu vrea? Nu-î place?. Nu e de nasul ei?..
Nu e destul de nobil? Nu are tot ce vrei?..
In loc să zică Doamne ajută, c'are parte
Să ia de soț un conte, bogat, cinstit, cu carte,—
In fine-un om, pe care, dacă e vorba, nici
Nu-l merită, ingrata!.. —Auzi?

Julieta.— Da.

Capoleto.— Și ce zici?

Julieta.—Zic că nu pot fi mândră de-un om, care-mi
inspiră

Nu dragoste, ci ură. Zic c'al meu gând n'aspiră
Spre-o cinste-așa de mare și că nu pot purta
Recunoștință celor ce m'ar sacrifica.

Capoleto.—Ce e?.. Ce-ai zis?.. Ce fleacuri tot cânti!..
Ia să faci bine .

Cu mofturi să nu-mi umbli, că'nu se trec la mine!..
„Aspiră“,—„ași fi mândră“,—„prea mare cinste“,—
„gând“,

„Recunoștință“,—„ură“... Ee! Apoi până când?..

Știi că eu nu știu multe.—Deci, Joia viitoare,
Să mergi la Sfântul Petru și-acolo, la altare,
Să te cununi cu Paris,—că'dacă nu, te duc
Târâș... Afurisito! Cap bun de balamuc!

Ființă desmățată!...

Mama.— Ce spui! ce spui, bărbate!..

Capoleto.—Ia lasă-mă în pace!..

Mama.— Ce vorbe aruncate

Sunt astea?

Capoleto.— Iacă vorbe!..

Julieta.— Dă-mi voe...

Capoleto.— Nu! Nimic!

Julieta.—O clipă...

Capoleto.— Nici o clipă!

Julieta.— Te rog...

Capoleto.— N'auzi ce zic?

Ești bună să te spânzur, copilă ticăloasă
Și neascultătoare!..—S'o-nchizi aici, în casă,—
Și Joi, la Sfântul Petru.

Julietta.—

Mai bine de cât...

Capoleto.—

Taci!

Să nu mai zici o vorbă și-un pas să nu mai faci,
Că', uite, sunt în stare să... nu știu cel!..—Nevastă!
Îți mai aduci aminte cum ne plângeam că astă
Copilă e unica?.. Mi-au vorba înapoi.
Mai bine nici atâta, de cât s'avem la noi
Un iad, o blestemată ca asta.

Doica.—

N'ai dreptate,

Stăpâne.

Capoleto.—Ce spui, Doamnă Înțelepciune!.. Poate
Că te mănâncă limba.

Doica.—

Ba nu; eu spun ce e.

Capoleto.—Da, Vecinică Dreptate?.. Și cu ce drept?..
Cu ce?..

— la să faci bunătate în treburile mele
Să nu te mai amesteci,—iar sfaturile tele
Să ți le vinzi în piață, la babe fără dinți,
Ca tine.

Mama.—Ori-cum, dragă,—noi, ca niște părinți
Cu minte...

Capoleto.— Ași! ce minte!.. Imi vine nebunie,
Când mă gândesc mai bine!..—Auzi obraznicie!..
— Zi, noapte, vară, iarnă, la ori-ce ceas, ori când,
La lucru, la petreceri, n'aveam de cât un gând:
Cum să-mi mărit copila, cât s'o putea mai bine?..
Și, când pusesem mâna pe-un tânăr, cum puține
Femei pot să găsească,—mă pomenesc cu ea,
Cu miorlăita asta, că-ncepe: ba „sunt prea
Așa“, ba „prea altmintreli“, ba „cinstea e prea mare“,
Ba „iartă-mă“, ba una, ba alta... Ee! Dar care,
In locul meu, ar face altfel?.. Ași vrea să știu.
— Nu vrei să ei pe Paris?.. Prea bine! Dar să fiu
Eu câine... auzi? câine... de nu te-oi da afară.
Afară! Să-ntinzi mâna, s'ajungi și de ocară,

Să crapi în drum de foame,—ori-cel.. Da! și să fiu
Ce-am zis, de mi-o ți milă. Tu știi că eu mă ții
De vorbă.—Prin urmare, gândește-te. —(ese)—

Julieta.—

Ah! Mamă!

Tu, cel puțin, aibi milă de mine. Ține seamă
De starea disperată, în care sânt acum.

Amână astă nuntă... Cum? nu știu nici eu cum...

Dar, te conjur, amân'o cu două luni, cu-o lună,

Cu-o săptămână barim,—sau, dacă nu, să-mi pună
Intr'un mormânt cu Tibald nenorocitul pat

De nuntă.

Mama.— E zadarnic ori-ce!...—Noi, te-am rugat.

Nu vrei să faci?.. Prea bine. Am isprăvit. —(ese)—

SCENA IV.

Julieta, Doica.

Julieta.—

Vai mie!..

—Tu, doică! N'ai vr'un mijloc, să scap de-astă ur-
gie?..

Gândește-te... Romeo trăește; i-am jurat

Credință... Cum pe altul să-l iau eu de bărbat?..

— Rău, crud, cumplit ești, Doamne! că-mi osân-
dești ființa,

La astfel de-ncercare!..—Dă-mi, doică, biruința.

Dă-mi cel puțin o vorbă de mângâere.

Doica.—

Eu

Ași zice că Romeo, fiind proscris,—cu greu

Se va mai reîntoarce, și, deci, ar fi mai bine,

Cred eu, să iei pe Paris. E conte; nu-i ori-cine.

Pe lângă el, Romeo rămâne mult 'napoi.

Ar fi, cam cum am zice, un tigru cu-un cotoi.

— Zău, dragă. Ia pe Paris. Ori-ce-ai gândi și-ai
zice,

Cu el, nici nu e vorbă, vei fi mult mai ferice.

— Și, mai întâi de toate, Romeo a murit,—

Sau e ca mort, de vreme ce te-a și părăsit.

Julieta.—Vorbești din suflet, doică?

Doica.—

Să n'am de ochi-mi
parte,

De nu vorbesc din suflet.

Julieta.—

Amin!

Doica.—

Ce-ai zis?

Julieta.—

Din carte,

O vorbă,—care-nseamnă să fie precum zici.

Și-ți mulțumesc de sfaturi.—Când vei eși de-aici,

Te-abate pe la mama și spune-i că-s plecată

La fratele Laurențiu, să-ncerc a fi iertată

De marea supărare ce le-am pricinuit.

Doica.— Mă duc, — și-mi pare bine că-n fire ți-ai
venit.

SCENA V.

Julietă (singură)

Julieta.— Da, du-te, suflet josnic! Bătrână blestemată!

Și să-ți amoartă gura, cu care nu odată

M'ai îndemnat la crima de-a deveni și eu

Sperjură!..—Cum se poate!.. Cum, pentru Dumnezeu,

O limbă, care-aseară nu mai găsea cuvinte

Să-l laude, acumă să-l surpe!..—Jurăminte

Perfide,—la o parte! N'aveți ce căuta

La mine. Eu n'am suflet pe care poți călca!..

Iar tu, tu confidentă fățarnică,—adio!

Străină mi-ești de-acuma.—De și e până-n ziuă,

Mă duc. Mă duc la preot, să-mi dea vr'un mijloc

— și ,

De n'o fi nici acolo scăpare,— voi muri.

ACTUL IV.

TABLOUL XIII.

Chilia Preotului

SCENA I.

Preotul, Paris.

Preotul.—Cum ?. Joi?.. Imi pare timpul cam scurt.
Paris.— Așa voește
Cel care-mi va fi socru,—și, dacă se grăbește,
Cu-atât mai bine.

Preotul.— Fata, mi-ai spus, pe când veneam,
Că nu știi de te place. E! Asta, vezi, e cam
Afar' din obiceiuri. Nu prea-mi convine.

Paris.— Plânge
Neconținut pe Tibald, nu vede de cât sânge,
Cu nimeni nu vorbește... De-aceea n'am putut
Să caut a-i pătrunde în inimă. Limbut
Și sprinten e Amorul; în casele-ntristate
Nu-i place să stea, fuge. Cred chiar c'acesta-i poate
Cuvântul pentru care al ei părinte vrea
Să facă grabnic nunta. S'o fi gândit că ea
E și mai tristă, pentru că-i singură. Pe dată
Ce va avea alături un soț, sărmana fată
O să-și mai curme plânsul, o să mai uite și

O să se consoleze.
Preotul.— Un zgomot?.. Cine-o fi?..
 (se duce și se uită) — Ea este.

SCENA II.

Aceiași, Julieta

Paris.— Julieta?.. Ce dulce-ntrevedere,
 Iubita mea soție!.. Nu știi cu ce plăcere...
Julieta.—Să-mi zici soție, conte, când dreptul vei avea.
Paris.—Il voi avea, poimâine.
Julieta.— Ești sigur?
Paris.— Cred că da.
Julieta.—Ce este scris să fie, va fi.
Preotul.— Fără-ndoială.
Paris.—Și ce cuvânt te-aduce aici?
Julieta.— Gândul te-nșeală,
 De crezi că-ți voi răspunde, — căci nu mă spove-
 desc
 De cât la Preot.
Paris.— Spune-i atunci că te iubesc
 Și mă iubești.—O! spune-i. Dă-mi astă bucurie.
Julieta.—Că „il“ iubesc, mi-e lesne s'o spun ori-cui.
Paris.— Dar mie?
 Nu-mi spui nimic?...
Julieta.— Asemeni mărturisiri n'au preț,
 De cât făcute-n taină.
Paris.— Răspunsul e isteț.
Julieta.—E sincer.
Paris.— Atunci, iartă-mi o altă rugămintă :
 De pierderea lui Tibald nu-ți mai aduce-aminte.
 Destul ai plâns. Obrazul destul l'au pustiit
 Torentele de lacrimi.
Julieta.— Pustiu și veștejit
 A fost mai dinainte.
Paris.— Nu. Asta-i calomnie.
Julieta.—Un adevăr, nu poate neadevăr să fie.

Și-apoi, ce-am zis,—de mine am zis.

Paris.—

Te-nșeli.

Julieta.—

Mă-nșel ?

Paris.—Da,—căci e-al meu obrazul acela ; deci, de el

Să nu zici rău.

Julieta.— Intr'asta, așa e... ai dreptate.

E mult de când stăpână eu nu-i mai sînt.

(Preotului)—Se poate

Să-mi dai câte-va clipe, părinte ?.. Sau să viu

După amiazi ?

Preotul.— Sînt liber și-acum.

Paris.— (preotului)

Nu vreau să fiu

Turburătorul tainei ce vrea să-ți dea-n păstrare.

Mă duc dar.—Julieta ! Joi dimineța, mare

Va fi sărbătorirea, cu care voi veni

Soția să-mi întâmpin. La revedere,—și

Dă-mi voe-o sărutare să-ți las, drept cheazășie. (ese)

SCENA III.

Preotul, Julieta.

Julieta.—Te rog, închide ușa, părinte. Să nu vie
Vr'un altul.

Preotul.— (după ce a închis-o)— Am închis-o.

Julieta.—

Acuma, stai colea

Și plângi, plângi cu aceea ce nu mai poate-avea

Nici o speranță, nici o potecă de scăpare

Și nici un fel de sprijin.

Preotul.—

Durerea ta e mare...

O știi... Și mă frământă cum nu-ți închipuești.

Am auzit,—prin Paris,—că, Joi, silită ești

Să te cununi cu dânsul.

Julieta.—

Nu-mi mai vorbi de astă

Nenorocită știre și de-acea zi nefastă,

De nu-mi poți da un mijloc, cu care să le-nving.

Zi numai că cuminte sînt, hotărînd să sting

Făcliile durerei,—și-atunci, îți jur, părinte,

C'acest pumnal atâta așteaptă. (se amenință)

Preotul.— (oprind-o cu gestul) Fii cuminte!

Julieta.—Știi că Romeo este pe inima-mi stăpân;
 Știi c'am jurat soție pe viață să-i rămân;
 Știi că, prin cununie, sfințit ne-i legământul,—
 Așa e? Prin urmare, de cât să-mi calc cuvântul,
 De cât să fiu sperjură, de cât în ăst noroi,—
 Mai bine mor!..—Dar poate că tot mai e vr'un soi
 De leac... Poate că-n lunga ta viață înțeleaptă,
 Cătând cu deamănuntul, poate se redeșteaptă
 Vre-o amintire, care să se preschimbe-n sfat,
 Cu care să-mi împiedec pumnalul disperat
 A da desnodământul.—Aidi! caută, părinte...
 Găsește... Nu mă face să-ntârzii... căci fierbinte
 E setea mea de moarte.

Preotul.— Imi pare c'am găsit.
 Cam șubredă speranță, ce-i drept... dar, în sfârșit,
 E una.

Julieta.—Care? Spune!

Preotul.— Spre a o pune-n faptă,
 Îți trebuie...

Julieta.— Sunt gata la ori și ce.

Preotul.— Așteaptă.

Îți trebuie-o putere de a te hotărâ,
 Mai mare ca nebunul curaj, ce te târâ
 La ultima scăpare,—la moarte. Cată dară
 În sufletul tău; cată adânc, până-n afară
 De ce e cu putință,—și spune-mi: poți să faci
 O supra-omenească sfortare?..—De ce taci?

Julieta.—De cât să iau pe Paris... mai bine zi-mi,
 părinte,

Să sar jos de pe turnul acestor locuri sfinte;
 Trimete-mă prin codrii de hoți cutreerați;
 Aruncă-mă-ntr'o groapă cu tigrii nemâncăți;
 Inchide-mă-n cavouri întunecoase, pline
 De cărnuri putrezite, de zgârciuri și de vine,
 De craniuri și de oase, de tot ce-i mai hidos;
 Sau poruncește-mi, noaptea, în cimitir, pe jos,

Poți ocoli rușinea de-a deveni sperjură.
— Afară numai dacă vre-o temere îți fură
Curajul... De! femeea... e slabă...

Julieta.— Vei vedea

Ce poate o femeie !...

Preotul.— Atuncea, ține... la

Sticluța.—Ține minte ce mi-ai promis. Misterul
Acesta e unica scăpare. Mergi,—și Cerul
În grija lui te aibă.

Julieta.— Amor! divin amor!

Pe marginea pieirei, te chem în ajutor.

TABLOUL XIV.

Odaia Julietei.

SCENA I.

Julieta, Doica.

Julieta.— (alegând între rochiile) — Da, — asta-mi place, doică.

Doica.— Nu asta ?

Julieta.— Nu-nu!

Doica.— Bine.

Julieta.— Dar, până mâine, ia-o, te rog... Du-o la tine.

—Și te mai rog, la noapte să nu te culci aici.

E noaptea cea din urmă...

Doica Așa e; bine zici.

Vrei s'o petreci în tihnă.

Julieta.— Nu-n somn,—ci-n rugăminte,

Ca să obțin ertarea a Celui tot-putinte,

Pentru atâtea rele pe cari le-am făcut.

SCENA II.

Același, Mama

Mama.—Ați isprăvit ?

Julieta.— Da, mamă.

Mama.—

Venisem să-ți ajut.

Julieta.—Îți mulțumesc. Și rochia și toate cele câte

Vor trebui pe mâine, sunt toate hotărâte

Și-atât de obosită mă simt,—în cât aș vrea...

Mama.—... Să te lăsăm în pace, să dormi. Da, draga
mea.

— Aidi, doică.—Noapte bună. (Ese, cu doica)

SCENA III.

Julieta, (singură).

Julieta.—

Adio!..—Cine știe

Când ne-om vedea!..—Fiorii au și-nceput să-mi vie

Și carnea să-mi înghețe.—Mi-e frică!.. Pentru ce

Mi-e frică?.. (chemând)—Mamă! Doică!—Nu! Locul
lor nu e

Aici. N'au ce să facă. Imi sunt ca și străine.

— Să-mi joc lugubra scenă, eu singură, cu mine,

Și cu acest prieten. (sticla)—Da... dar dacă cum-va

Această băutură nu va ascunde-n ea

Acea tărie?.. dacă...—Nu! nu-i nici o primojde.

Tot nu voi lua pe Paris, căci ultima-mi nădejde

E-aici. (pumnalul)—Se poate însă ca preotu-ngrijat

De faptul că în taină pe noi ne-a cununat,

Să-mi fi turnat otravă, da, da! ca să se scape

De mine...—Nu se poate!... Toți îl cunosc de-aproape...

Toți spun că-i cum se cade... Nu! Nu știu ce vor-
besc...

(sticlei). — Deci, vin'o!..—Dar vai! Doamne! alt chin
întrezăresc.

Oo!.. Dacă în cavoul meu, plin de oseminte,

Mă voi trezi din somnul acela, mai 'nainte

Să fi venit Romeo?.. Nu voi înăbuși,

In aerul acela infect?.. Nu voi muri?..

Sau, dacă n'o vrea moartea să mă sugrume-ndată,

Nu e fatal ca frica și negura uitată

De-atâția ani în bolta sub care odihnesc

Atâtea zeci de umbre din neamul părintesc,
 Ca locul unde secol e fiecare clipă,
 Și unde, în mijlocul strigoilor ce țipă,
 De-abia 'ngropatul Tibald începe-a putrezi,—
 Nu e fatal ca, dacă din somn mă voi trezi,
 Simțind mirosu-acela de carne descompusă
 Și-o umbră pe sicriu-mi văzând-o poate pusă,
 Sau auzind vr'un gemăt cumva,—nu e fatal
 Să-nnebunesc?.. Și-atuncea, în loc ca un pumnal
 Să-mi curme nebunia, nu s'ar putea toți morții
 Să-i scot de prin sicriuri, să ies în pragul porții,
 Chemând pe fiecare dintre străbunii mei,
 Și, luând apoi vr'un craniu al vr'unuia din ei,
 Sau vr'un ciolan,—cu dânsul să-mi spintec capu-n
 două?..
 —O, nu! Nu! Nu se poate!..—Ba da! căci uite-o
 nouă

Vedenie... Ba nu e vedenie!... E el!
 E Tibald!.. Pe Romeo îl caută... Mișel
 Și ucigaș îi zice...—Nu, Tibald! Nu-l ucide!..
 Romeo! Fugi, Romeo!.. (destupând sticla).—Comoară!..
 Te deschide

Și scapă-mă!..—Romeo! În sănătatea ta. (bea și, după cât-
 va, cade pe pat, trecând prin fazele arătate de Preot).

SCENA IV.

Julieta, Doica.

Doica (la ușă).—Fetițo?.. Juliето?.. Vreau să te-ntreb
 ceva...

—A adormit... Cum naiba! De-abia sunt cinci minute...
 —Julico?.. (intră și caută) —Viu să caut niște panglici
 pierdute...

Sunt lipsă de la roche... și vreau să ți le cos...
 Căci mâine nu e vreme...—Auzi? Ce somnoros
 Copil!..—Adică, bine faci tu... da... ai dreptate
 Să dormi acum, căci mâine... de! cine știe... poate

Să nu-nchizi de loc ochii... (apropiindu-se de pat). — Ia
uită-te la ea!..

Ce somn!.. Și îmbăcată, așa precum erea...

O fi furat-o somnul... Ia s'o deștept...—Julico!

Scoal'! Scoal' de te desbracă...—Fetițo!.. Mititico!..

—Cum!.. Ce e asta?.. Rece?.. Și corpu-nțepenit?..

—Vai! Ajutor!.. Stăpână!.. Stăpână!.. A murit!

ACTUL V.

TABLOUL XV.

O stradă, în Mantova.

SCENA I.

Romeo, (singur).

Romeo.—De n'o fi amăgire, de poate omul pune
Credință pe aceea ce somnu-n vis ne spune,—
O mare fericire m'așteaptă. Am visat
Că scumpa-mi Julietă, găsindu-mă-ntr'un pat,
Mort,—de atâtea sute de ori și cu-așa sete
M'a sărutat, că-ndată am re-nviat. Secrete
Neprețuite-ascunde amoru-mpărtășit,
De vreme ce chiar umbra-i te face fericit.

SCENA II.

Romeo, *Baltazar*.

Romeo.—Ce este, Baltazare?.. Părinții mei sunt bine?..
Ce face Julieta? Mi-a scris?.. N'ai pentru mine
Nimic? Nici o scrisoare? Nici de la Preot?..—Hai!
Dă-mi știri de-a mea soție, dacă scrisoare n'ai.
Și, dacă ea e bine, vor merge bine toate.

Baltazar.—Atunci, merg toate bine, căci ea e nu se
poate

Mai bine: doarme dusă în vechiul monument
Al neamului. Mă iartă că-ți umplu ăst moment
Cu-o jale-așa de neagră... dar nu puteam s'ascund.

Romeo.—Ce-ai zis?... Că Julieta e moartă?..—O, prof-
fund,

Profund văzduh cu stele! Imensă omenire!
Vast univers! Pe toate, în apriga pornire
Ce-acuma mă-ntărită, pe toate vă desfid!..
—Dă fuga, Baltazare, la han, ici, lângă zid,
Și ia opt cai de poștă. Pe masă-acas', să fie
Hârtie și cerneală. La noapte, plec.

Baltazar (codindu-se).— De!.. mie,
Stăpâne, nu prea-mi place nici graba asta, nici
Că te-ai făcut ca ceara, nici că..

Romeo.— Ia fugi d'aici!
Și fă ce-ți spun.—Știi bine că n'ai nici o scrisoare?

Baltazar.—Nu. N'am.

Romeo.— Nici de la Preot?

Baltazar.— Nici.

Romeo.— Du-te.

Baltazar. (eșind). — Mi se pare
Că se-nnorează cerul.

SCENA III.

Romeo, (singur).

Romeo.— Ah! Julieta mea!..

La noapte, în același mormânt ne vom culca.

—Ia să vedem.... Ce mijloc?.. Un mijloc crud, firește.

În totdeauna, răul mai iute sfătuește

Un cuget,—mai cu seamă când este disperat.

—Aici, e prăvălia unui sărman băiat.

Spîter e, mi se pare. O haină cenușie

În zdrențe, slab, supt, galben,—gemea de sărăcie.

Dac'ar avea vre-o dată, în Mantova, vr'un om

Nevoe de-o otravă,—burghez sau gentilom,
 Sânt sigur că pe dată nenorocitu-acesta
 I-ar vinde-o.—Iată dară teribila, funesta
 Mea hotărâre, iat-o pe drum de-a se-implini!...
 —O fi a casă?.. (încearcă ușa). — Nu e. De ce?.. A!
 Azi e zi
 De sărbătoare! d'aia e-nchis.—Să nu-ncerc oare?..
 (bate) — E! Nu e-acasă nimeni?

SCENA IV.

Romeo, Spițerul

Spițerul (apărând). — Ba e, da'-i sărbătoare.
Romeo.—Ia dă-te mai aproape.—Te văd foarte sărac.
 Na patruzeci-de galbeni.
Spițerul (uimit). — Ai mei?.. Și ce să fac?..
Romeo.—Să-mi dai...
Spițerul.— Ce?
Romeo.— O otravă,—puternică... și care,
 Ca fulgerul, deodată, să te trăsnească.
Spițerul.— Oare
 Nu știi că e o lege în Mantova, aici,
 Care ne pedepsește cu moarte?..
Romeo.— Uite ici,
 La tine: numai oase și zdrențe, vai de tine!
 Și tot îți mai e frică de moarte?.. Astăzi, cine
 Te bagă-n seamă? Nimeni, când n'ai parale. Ești
 Pierdut, dacă cu cinste și nepătat trăești.
 Dă dară legea-aceea încolo! E o lege
 Mai nemiloasă: foamea. —Ei! Ce zici?.. Haidi! Alege.
Spițerul.—Primesc,—dar nu eu însumi, ci sărăcia mea.
 (Dispare și revine cu o sticlută).

Amestecă aceasta cu apă,—și-apoi bea.
 Dacă ai avea în tine nu două vieți, ci zece,
 În câte-va minute, ești nemișcat... ești rece.
Romeo.—Ia-ți banii. Sunt în aur, și aurul să știi

Că este o otravă mai rea ca asta. Mii
 Și sute de păcate printr'ânsul reînvie.
 Eu ți-am vândut dar ție otravă,—nu tu mie.
 Adio !.. Poftă bună și vezi, vezi să te-ngrași.
 (sticlei). — Iar tu,—la Julieta, în vecinicul locaș.

TABLOUL XVI.

Monumentul familiei Capoleto, într'un cimitir.

SCENA I.

Paris și un Pagiu.

Paris.—Dă-mi florile și torța,—și du-te de m'așteaptă
 Incòlo, mai departe. (a parte).—Cam îndrăsneață faptă...
 —Ia stai !.. Mai bine ia-o și stinge-o. S'ar putea
 Ca cine-va să vie și să mă vadă. Na ! (îi dă torța înapoi).
 Intinde-te sub pomii de còlo și lipește
 Urechea de vre-o piatră, sau de pământ. Vuește
 Atât de tare locul și sunt atâtea zeci
 De gropi și de cavouri, în cât, când vrei să treci,
 Cel mai mic pas se-aude. Când vei simți că vine
 Deci cine-va, să flueri. Auzi ?.. Ia seama bine
 La ce ți-am spus,—și du-te. (Pagiul ese)
 (Paris vine la mormânt) —O, floare! Cu flori viu
 La patul tău de nuntă, schimbat într'un sicriu.
 În fiecare noapte, cu lacrămile mele
 Stropi-voi aste trepte, și-un lanț de floricele
 Va spune câte zile de jale am trăit
 În doliul de vecie cu care sunt cernit.
 (se aude un fluer). — Semnalul?... Cine poate veni ?
 Cine cutează
 Să-mi turbure durerea ?.. Și cum !.. (se uită). Il lumi-
 nează
 O torță ?..—Intuneric, învăluie-mă !.. (Dispare).

SCENA II.

*Romeo, Baltazar.**Romeo* (ajungând la mormânt).

Stai!

Dă-mi târnăcopul, drugul de fier și... ce mai ai?

Baltazar.—Atât.*Romeo*.—

Scrisoarea asta, s'o duci în zori de ziuă

Sărmanului meu tată, Dă-mi torța,—și adio.

—Ia seama! Dacă viața ți-e scumpă, dacă ții

Ca oasele și carnea să nu ți le fac mii

Și mii de bucățele, cu cari cimitirul

Să-l seamăn,—atunci, pleacă de tot. Inșiră firul

Speranței de-a te-ntoarce și de-a mă spiona,

Căci ești pierdut.

Baltazar (eșind).—Cu toată amenințarea sa,

Eu tot m'așez la pândă. Imi spune presimțirea

Că n'are gânduri bune. (cu dispreț).—Hm! Toantă e iubirea!..

SCENA III.

*Romeo, apoi Paris.**Romeo*.—Ingrozitoare gură, care mi-ai înghițit

Ce-aveam mai scump pe lume!.. Cu ăst fier ascuțit,

Căsca-voi ale tale mari fălci mucigăite,

Și, fi'nd-că tot ți-e foame, na! Iacomo, înghite

Înc'un cadavru!.. (începe a sparge poarta mormântului).

Paris (arătându-se).—El e!.. Montechio! Cel proscris...

Mișelul, lașul, care pe Tibald l'a ucis.

Ce caută?.. Deschide mormântul?.. Cum! Cutează

Și morții să-i insulte? (tare). —Montechio!.. Incetează

Înfamul sacrilegiu, cu care îți răzbuni

Și dincolo de moarte!.. E timpul să-ți aduni

Păcatele, căci ora de ispășire sună.

—Te arestez, nemernic proscris!..

(Pagiul se arată, spionează o clipă și dispare, fugind).

Romeo.— Minte nebună!
Ce-mi mai vorbești de moarte? Eu, pentru ce-am
venit?

— Mai bine, cată-ți drumul. Ești tânăr, fericit,
Bogat... Păstrează-ți viața. Nu mă târî-n ispită.
Ființa mea e-atâta de desnădăjduită,
În cât n'ași fi în stare mânia să-mi înfrân.
Te rog, iubite Paris, dă-mi voe să rămân
Aici, cu mine însumi. Dă-mi voe ca paharul
Din urmă, să-l bea singur. Nu-mi răscoli amarul
Nenorociei... Du-te, Eu nu-ți vreau nici un rău.
Fugi repede!... Și poate c'o dată gândul tău,
De mine amintindu-și, va plânge pe nebunul
Ce te-a lăsat cu viață.

Paris.— Nu vreau s'ascult nici unul
Din secile cuvinte, cu cari mă sfidezi.

Te-am arestat,—și-acuma ți-ordon să mă urmezi.

Romeo.—A! mă provocî?... Prea bine! În gardă. Și-n-
nainte

De-a-ncepe, ia-ți adio. (se bat).

Baltazar (spionând). — Ce fac?... Cum! Doamne sfinte!
Se bat?... Să dau de veste. (dispare)

Paris.— Destul!.. (căzând). — M'ai
omorât.

(murind).—De ți-e de mine milă... nu-ți cer... de cât
atât...

Să... să mă-ngropi alături de ea... de Julieta... (moare).

Romeo.—Ființă, ca și mine înscrisă pe tableta
Pieirei,—ad'o mâna. Vom odihni, și tu
Și eu, în cel mai falnic mormânt de-aici.—Ba nu!
Nu e mormânt acesta, ci paradis, de vreme
Ce doarme Julieta în el. (Spargă poarta, și vede pe Julieta).

—Cum să te cheme

Cuvântul meu, mai dulce?... Cum?... Vai! Nu mai
știi cum...

—De și ne-nsuflețită și rece ești acum,
Ești tot așa frumoasă, tot rumenă ți-e fața
Și ale gurei roze par'că-ți recheamă viața,—

Cum m'a chemat pe mine mormântul. Am venit
Și sânt al tău, iubito. (scoțând sticla).—Eși, dēsnađăduit
Pilot al suferinței! Eși iute-n largul mării,
Indreaptă a mea luntre spre stânca disperării
Și sparge-o-nțândări!... — Scumpa mea! Pentru tine
beau. (bea.)

—Cu buzele, ce-o dată cuvintele-ți sorbeau,
Să-ți sorb o sărutare... cea de pe urmă.. (moare, ros-
togolindu-se pe trepte).

SCENA IV.

Preotul, Baltazar, Julieta.

Preotul (apărând).

Unde ?

Aici ?..

Baltazar.—Aici.

Preotul (înaintē de a ajunge la mormânt). — Romeo !..

N'auzi ?.. Sânt eu!.. Răspunde

(se apropie).—Ce-i asta ?.. Două spede, pline de sânge?..

Vai !..

Nenorocire!—Paris, mort ?..

Baltazar.—

Bine îmi spuneai

Tu, vis urât.

Preotul.— Romeo !..

Baltazar.— Și el e mort, părinte ?

Preotul (văzând că Julieta mișcă).—

—Tăcere !.. Se deșteaptă.

Julieta (fără a vedea pe Preot).—Romeo !..

Preotul.—

Doamne Sfinte !

Ce să-i răspund ? (se duce la ea).

Julieta (văzând unde e).—O! Unde sunt eu acum ?.. A! Știu..

Da-da .. mi-aduc aminte că trebuia să fiu

Aici.—Dar unde este Romeo ?

Preotul.—

De-o cam dată,

Să mergem... Vine lume... Mai repede! căci, iată,

Se-apropie...

Julieta.— Cum! Fără Romeo ?.. Pentru ce ?

Preotul.—Aidi! Vin'o... și-ți voi spune... Pericol mare e,

Dacă mai stăm... Mi-e frică...
Julieta.— Dacă ți-e frică,—du-te
 Și lasă-mă.

(Pe când Preotul ese,—vede pe Romeo).

Romeo !..—Mi-s mințile pierdute ?
 Sau tu ești ?.. Tu, Romeo !.. Și-n mână, strâns, ce ai ?
 O sticlă cu otravă ?—Sgârcitul ! Puteai
 Să-mi lași o picătură și mie.—Poate numa'
 Pe buze, să mai fie vr'un strop. (îl sărută). Gura-ți
 și-acuma
 E caldă... Incă una... Poate-oi avea noroc
 Să mor și eu, ca tine, de al otrăvei foc. (iar îl sărută)
 —Zadarnic !.. Se-aud glasuri apropiate... Nu e
 Timp de pierdut... Spionul acela o să spue
 Ce s'a-ntâmpat... (ia pumnalul lui Romeo) — Pumnale!
 Aici e teaca ta,—
 Aici te ruginește!.. (îl înfige în inimă și moare).

SCENA V.

*Prințul, Pagiul, Montechio, Capoleto,
 Soțiile lor și alții.*

Mama Julietei (intrând, repede cu ceilalți și văzând). — Vai!
 Vai, copila mea!..

Montechio.—Romeo !..

Soția lui Montechio.—Scump Romeo!

Capoleto.—

Ce moarte!

Soția lui Montechio.—

Ce durere!

Capoleto.—Alteță! Răsbunare!..

Montechio (lui Capoleto).—Voi l'ați ucis !..

Prințul.—

Tăcere !..

—Ingenunchiați cu toți în fața-acestor doi
 Martiri ai dușmăniei, ai urei dintre voi...

(Toți se supun).

...Și fie-vă pedeapsă pe veci, acest de jale
 Sfârșit al lui Romeo și-al Julietei sale.

SFÂRȘIT.

ACADEMIA

BIBLIOTECA

Catalogul „Bibliotecei pentru toți” (urmare)

- 240 *Facca*, Franțuzitele, teatru.
Flammarion Camille, O călătorie în cer.
- 269 „ Fenomenele spiritizmului.
- 80-84 *Filimon*, Giocoi vechi și noi, roman.
- 262 *Foë Daniel*, Robinson Crusoe.
- 292 *Garleanu Em.*, Odată!
- 91 *Gastineau*, Geniile științei și industriei.
- 21 *Gennevraye*, Ombra, roman.
- 224-231 *Ghica Ioan*, Scrisori către V. Aléxandri, 4 volume.
- 38 *Goethe*, Werther, roman.
- 277 *Gorki Maxim*, Azilul de noapte, dramă.
- 270 *Cirillparzer*, Hero și Leandro dramă tr. în ver. de *H. Lec.*
- 128-137 *Hamangiu*, Codul civil adnotat.
- 139-148 „ Procedura civilă adnotată.
- 149-151 „ Legea judecătorilor de pace adnotată.
- 197 *Hebel Friedr*, Iuditha și Holofern, tragedie.
- 232-233 *Hugo Victor*, Ernani, dramă, tr. în ver de *H. Lecca*.
- 264-265 „ Regele petrece, dr. tr. în vers. de *L. Daus*
Huxlei. Noțiuni asupra științelor.
- 288 *Ibsen*, Un dușman al poporului
- 253 *Ibsen*, Stâlpii societății.
- 34 *Ionescu Gion*, Istorice.
- 220 *Iorga N.* Oameni și fapte din trecutul românesc.
- 299 *Leqouve Ernest*, Medea, tragedie.
- 90 *Lecca Haralamb*, Poeme.
- 236-237 „ Casta Diva, dramă.
- 246-247 „ Jucătorii de cărți, dramă.
- 246-247 „ Suprema forță, dramă.
- 257 „ Ciinii, dramă.
- 124 *Lubbock*, Intrebuințarea vieții.
- 138 *Madan G.*, Euspine.
- 2 *Marian*, Pasărilor noastre și legendele lor.
- 10 *Maiorescu T. L.*, Nuvele și schițe.
- 27 *Mahaffy*, Antichitatea greacă.
- 22 *Maistre Xavier de*, Călătorie împrejurul odăei mele.
- 8 *Michelet*, România, Roma, Piza, etc.
- 251-252 *Mollière*, Bolnavul închipuit.
- 112-113 *Morand*, Introduceri la studiul științelor fizice.
- 108 *Müller*, Animale celebre.
- 19 *Musset Alfred*, La ce visează fetele.
- 256 *Nora A.*, Clipe trăite, nuvele.
- 289 *Octavian Goga*, Poezii, premiate de „Acad. Română”
- 63 *Olănescu D. C. Ascanio*, Satire.
- 101-102 *Ovid*, Metamorfosele.
- 16, 25, 39 *Pann Anton*, Povestea vorbei vol. I, II, III și ultim.
- 79 „ Nastratin Hogea.
- 93-94 „ Povestea lui Moș Albu, part. I și part. II.
- 99 *Petöfi*, Apostolul, poem trad. în versuri de *Iosif*.
- 50 56 *Pecaut și Baude*, Convorbiri despre artă I. și II.
- 96-97 *Pierre B. de St.*, Paul și Virginia.
- 125 *Pi'aru Hristache*, Povestea Mavrogheneasca.
- 156-158 *Ploetz și Leist*, Mic vocabular francezo-român.
- 118 *Popp Vasile*, Fleacuri, nuvele.
- 293 *Popp Vasile*, Ocna Vieței
- 60 *Prevost Abatele*, Manon Lescaut, roman vol. I.
- 65-66 *Prevost Abatele*, Manon Lescaut roman, vol. II și III.

